Ն. 5163 1902 ՄԱՅԻՍ 28 ՇԱԲԱԹ 1320 ԶԻԼՔԻ ԻՒ ԷՎԱԼԷԼ 4 ՕՆ ՍԷՔՌԻԶԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ԲԱՐԱ

ՃԵՐՍԻՏԷՍԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ԲԱՐԱ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

	12 այլբդ	6 այլբդ	3 այլբդ
ՍԹԱՆՊՈԼ	140 ղշ.	70 ղշ.	40 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	150 »	80 »	45 »

Մէջիտիէ 20 ղշ. տան

1877 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ԹԷՍԻՍ ՕԼԸՆՍՐԸՇ ՏԸՐ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՒՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

صاحب امتياز: جيوەلكيان

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ (جريدهٔ شرقيه) (١٢٩٣ سنه‌سنده تأسيس اولنمشدر)

DJERIDEI-CHARKIE
FONDÉ EN 1877

ԻԼԱՆԱՔ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

1ինձի, 2ինձի վէ 3ունձի սահիպէ ղշ.	5
4ունձի սահիպէ սաթըրը »	3

Իտարէխանէսի Սթանպոլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ձիվէլէկեան մահալլասընտա տըր։ Բնաֆիֆէի մէվատտ հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։
Մէվատտը նաֆիյա տաիր պէնտլէր մէճմանէն գալուլ օլունճաղ վէ տէրճ օլունմայան էվրաղ իտտ օլունմայաճաղ։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Գօրէնհակտան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Տանիմարգա միւսթէմլիքէսընտան Անթիլ ատալարընը Միւճթէմալ Ամէրիգայա ֆիւրուսթ իթմէք միւատէթինին թէմտիսի մուգավէլէնամէսի իմզալանմըշ տըր։

Բօմատաքի «Թրիպունա» կազէթասընընն պէյանընա կէօրէ, Ֆրանսանընն եէնի գալիսէթօսը՝ կէրէք Ֆրանսատա վէ կէրէք տիկէր մէմալիքէտ մուհաֆազա սուրէա չալըշաճաղ տըր։

Ֆրանսանընն եէնի ատլիյէ նազըրը Մ. վալէ՝ պիր միւլագաթատա, Իմպէրիէր մատտէսինտէն պահս իտէրէք, պիր թազմ զէվաթ իչուն հէր նէ նէթիյէճէ տա խի հաբել օլսա՝ Իմպէր ֆամիլիասընը չէֆտէն թաագիպ իթմէկի վատ իթմը տիր։ Տօղայրսընտան պու իշ իլէ ճշղուլ օլան միւտատիի ումումի Պիւրլը նազրը միւշարէլէյհ աշ իտէճէք տիր։

Կրանտիւք Գօնթանթինին խասթաբը հավատիսի Բարիզէ բէսմէն թէքզիպ օլունբյօր։

Մ. Վալտէք Բուսօ՝ եարբն Բարիզտէն Շուէյտ հարէքէթ իտուպ, իւչ այ գատար օրատա գալաճաղ տըր։

Իթալիա տօնանմասը թէճատա վէ խալան օլունճաղ տըր։ Շիմտիկի 16 գատիմ զբրնլբարընն եէրինէ եէնիլէրի իգամէ իտիլէճէք տիր։ Պունտան պաշգա տէնիզ ալթը սէգինէյէր ինչասը տախի թասավվուր օլունբյօր։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Պունտան ադտէմ Պիղատա զուհուր իտէն տէհշէթլի եանկընտան միւթէզարրուր օլանլարը թէրգիֆի՝ էմր ու ֆէրմանը Բատիշահի իգիթազասընտան օլմասը յա, եվվէլճէ իտէ ճէմ իտիրմիշ վէ մահալլի հիւքիւմէթինճէ միւհթաճիյնէ այարճա մուավէնէթը լազըմէտէ պուլընըլտըղը կիպի, պու քէրրէ տէ գասապա մէզքիւրէտէ ֆուգարա վէ միւհթաճիյին խանէլէրինին ինչասը իչիւն լիզումը իչար օլունան 6,220,000 թուղլա, վէ 640,000 քիրէմիտա, 32,000 գանթար քիրէճ վէ 1800 մէթրօ միւքեապ մէշէ էպնիյէ քէրէսթէսի վէ 2000 մէթրօ միւքեապ շամ թախթասը վէ 108 մէթրօ միւքեապ տիկէր թախթանընն բէսմէնէ միւսթէհնա թութուլմասընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Միւլքիյէ թէգաիւտ վէ մասզուլէյն սանտըղլարը մուամէլաթ վէ թէէտիյաթընընն հիւանի ճէրէյանը՝ մասաշաթ գարշըլըղը օլան 100տէ 5 վէ 1 իլէ նըսպ վէ թէրագդրի մասաշ թէվգիֆաթընընն մալ սանտըղլարընտա ալըգօյմագլա միւքէլլէֆ օլան մէմուրլարտան ինգիլիսալ իտէնլերէ Սանտըղ ախտաթ վէ մուամէլաթընճա իլիշքիլերի քէսիրմիտիճէ թէպրիյէի զիմմէթ մաղպաթասը վէրիլմէմէսի վէ պիր լիզում իւղէրինէ հէմանի ազ իտիլէնլերէն մէմուրիյէթէ թաիինլերինտէ զէմանը իտարէսինտէ Սանտըղ ախտաթ վէ հիսապաթընտան զիմմէթ վէ հիսապաթընը միւպեյյին, յէ մուհասէպէ մէօրիւ իլէ մէօհրլիւ վէ ճանիպը նէգարէթտէն մուատտաղ իմմուխապէր վէրիլմէմէսի պիր մէմուրիյէթէ թային օլունմասը խուսուսլարընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Դալաթա քէօրիւսիւ իլէ Իտարէի Մախսուսէ լէվազիմի իչիւն ճէլալ օլունան քէրէսթէլէրին բէսմը կէօմրիւքտէն միւսթէհնա թութուլմասընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Դալաթա ֆէօրիւսիւ իլէ Իտարէի Մախսուսէ լէվազիմի իչիւն ճէլալ օլունան քէրէսթէլէրին բէսմը կէօմրիւքտէն միւսթէհնա թութուլմասընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Տէրսաատէթ Էմմաաի Տախիլիյէ կէօմրիւկի նէգարէթինէ մերպութ եօճու ատյոնը իտարէսի մէմուրլարընն 12,000 ղշ. ալը զուհուր իթմիշ տիր։ Մումայիյհիմ մէմուրլար՝ Բուսումաթ Էմանէթի հէյէթը թէֆթիշէյէ բէյասէթինճէ թահրը իսթինթագա ալընտըգլարընտան, վագը օյան խըրըզդըգտան քիմին մէսուլ օլմասը լազըմ կէլէճէկի եագընտա անլաշըլաճաղ տըր։

—Իտարէի Մախսուսէճէ Դատըքէօյ վէ Հայտար Բաշա խանթալարընն հասրլաթը գարշըլըգ կէօսթէրիլէրէք 120,000 լիրա խանթիգրալա մէզքիւր խանթալարա չարուգ եօլը եէնի վաբօրլար ալընմասընա գարար վէրիլտիկի կէշէնտէ եազըմըշ իտի։ Իշխիտտիկինէ կէօրէ, Անատօլու շըմէնտֆէր գումանեասը՝ մէզքիւր 120,000 լիրալըգ խանթիգրալը 100տէ 5 ֆայիզէ վէրմէյէ մուվաֆագաթ իթմիշ տիր։

—Զանագդալէ պէլէտիյէ սանտըղէմինի Նէճաթէէ. ֆիլար իտէրէք, մէմուրլար թարաֆընտան սանտըղ աշըլըղտա, 70,000 ղշ. չալընտըղը անլաշըլմաղլա, քէֆիլէրինէ միւբաճաաթ օլունմըշ տըր։

—Տուլունը Ումումիյէ մէճլիսը իտարէսի բէյսի գօմանտան Պէրժէ՝ տիւն Շարգ սիրաթ գաթարըլյա Բարիզէ կիթմիշ տիր։ Մումայիյհ յուլիսին 13ինէ տօղրու Տէրսաատէթ ավտէթ իտէճէք տիր։

—Սուրիա վալիսի տէվլ. Նազիմ բաշա հազրէթլէրինին խըտէմաթը՝ նէտտը Շահանէտ բէք զիյատէ մուճիմլի մահդուզիյէթ օլտուղը՝ մայէթը Սէնիյէ էրքանը հարպլիյէ միւշիրի տէվլ. Շաքիր բաշա հազրէթլերի թարաֆընտան պա թէեկրաֆ թէպզիր պույրըլմը տըր։

—Ինկիլթէրա սէֆիրի Սըր Նիդօլա Օ'Դոնօր՝ տիւն զէվճէսկյէ պէրապէր շէհրիմիզտէն հարէքէթ իթմիշ վէ Սիրքէճի սթասիօնընտա թարաքը հազրէթը Բատիշահտէն կէօնտէրիլէն թէշրիֆաթիի խարիճէյէ մուավինի սատ. Հիլմի պէյ հազրէթլերի իլէ Մագամը Սատարէթ վէ Խարիճէյէ թէրճէմանլարը աթուֆ. Խայրէտտին վէ սատ. Սատէտտին պէյլէր հազարաթը, Աւսթրիա, Ֆրանսա վէ Ամէրիգա սէֆիրլէրի թարաքարընտան թէշէի օլունմուշ տըր։

սօրուլմասը հագգընտաքի ուսուլէ տիգգաթ իտիլմէսի լազըմ օլտուղընտան, պու ուսուլին Սանտըղ ախտաթընը ալըգօյմագլա մուվազզաֆ օլան Բուսումաթ վէթէլէկրաֆ վէ Բօսթա վէ Մէարիֆ վէ Զրաաթ Պանգասը մէմուրլարընա տախի թէշմիլէյլէ, պունտան պէօյլէ պունլարտան ինֆիսալ իտնէլէրէ՝ թէգաիւտ Սանտըղը նէգարէթիյլէ խապէրլէշիպ, իլիշքիլերի օլմասընը՝ մահալլէրինէ պիտիրիլմէսի-ճէ թէպրիյէի զիմմէթ մաղպաթասը վէրիլմէմէսի վէ պիր լիզում իւղէրինէ հէմանի ազ իտիլէնլերէն մէմուրիյէթէ թաիինլերինտէ զէմանը իտարէսինտէ Սանտըղ ախտաթ վէ հիսապաթընտան զիմմէթ վէ հիսապաթընը միւպեյյին, յէ մուհասէպէ մէօրիւ իլէ մէօհրլիւ վէ ճանիպը նէգարէթտէն մուատտաղ իմմուխապէր վէրիլմէմէսի պիր մէմուրիյէթէ թային օլունմասը խուսուսլարընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Դալաթա քէօրիւսիւ իլէ Իտարէի Մախսուսէ լէվազիմի իչիւն ճէլալ օլունան քէրէսթէլէրին բէսմը կէօմրիւքտէն միւսթէհնա թութուլմասընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Տէրսաատէթ Էմմաաի Տախիլիյէ կէօմրիւկի նէգարէթինէ մերպութ եօճու ատյոնը իտարէսի մէմուրլարընն 12,000 ղշ. ալը զուհուր իթմիշ տիր։ Մումայիյհիմ մէմուրլար՝ Բուսումաթ Էմանէթի հէյէթը թէֆթիշէյէ բէյասէթինճէ թահրը իսթինթագա ալընտըգլարընտան, վագը օյան խըրըզդըգտան քիմին մէսուլ օլմասը լազըմ կէլէճէկի եագընտա անլաշըլաճաղ տըր։

—Իտարէի Մախսուսէճէ Դատըքէօյ վէ Հայտար Բաշա խանթալարընն հասրլաթը գարշըլըգ կէօսթէրիլէրէք 120,000 լիրա խանթիգրալա մէզքիւր խանթալարա չարուգ եօլը եէնի վաբօրլար ալընմասընա գարար վէրիլտիկի կէշէնտէ եազըմըշ իտի։ Իշխիտտիկինէ կէօրէ, Անատօլու շըմէնտֆէր գումանեասը՝ մէզքիւր 120,000 լիրալըգ խանթիգրալը 100տէ 5 ֆայիզէ վէրմէյէ մուվաֆագաթ իթմիշ տիր։

—Զանագդալէ պէլէտիյէ սանտըղէմինի Նէճաթէէ. ֆիլար իտէրէք, մէմուրլար թարաֆընտան սանտըղ աշըլըղտա, 70,000 ղշ. չալընտըղը անլաշըլմաղլա, քէֆիլէրինէ միւբաճաաթ օլունմըշ տըր։

—Տուլունը Ումումիյէ մէճլիսը իտարէսի բէյսի գօմանտան Պէրժէ՝ տիւն Շարգ սիրաթ գաթարըլյա Բարիզէ կիթմիշ տիր։ Մումայիյհ յուլիսին 13ինէ տօղրու Տէրսաատէթ ավտէթ իտէճէք տիր։

—Սուրիա վալիսի տէվլ. Նազիմ բաշա հազրէթլէրինին խըտէմաթը՝ նէտտը Շահանէտ բէք զիյատէ մուճիմլի մահդուզիյէթ օլտուղը՝ մայէթը Սէնիյէ էրքանը հարպլիյէ միւշիրի տէվլ. Շաքիր բաշա հազրէթլերի թարաֆընտան պա թէեկրաֆ թէպզիր պույրըլմը տըր։

—Ինկիլթէրա սէֆիրի Սըր Նիդօլա Օ'Դոնօր՝ տիւն զէվճէսկյէ պէրապէր շէհրիմիզտէն հարէքէթ իթմիշ վէ Սիրքէճի սթասիօնընտա թարաքը հազրէթը Բատիշահտէն կէօնտէրիլէն թէշրիֆաթիի խարիճէյէ մուավինի սատ. Հիլմի պէյ հազրէթլերի իլէ Մագամը Սատարէթ վէ Խարիճէյէ թէրճէմանլարը աթուֆ. Խայրէտտին վէ սատ. Սատէտտին պէյլէր հազարաթը, Աւսթրիա, Ֆրանսա վէ Ամէրիգա սէֆիրլէրի թարաքարընտան թէշէի օլունմուշ տըր։

Սէֆիր հազրէթլերի՝ դրալ էտուարընն թաճ թագընմա ըէսմինտէ հազըր պուլընճաղ, վէ զէվճէսի Ամէմանիատա գալաճաղ տըր։

—Տիւն Իզմիտտէն իւչ քիչի թուրնաօղլու չիֆթիլիկինտէն 3 արապա չայըը սաթընն ալըպ կէօթիւրմէքտէ իլէն, եօլտա եըլտըրըմ իսապէթ իտէրէք էօքիւղլէրտէն հէր իքիսի տէ թէլէֆ օլմուշ տըր։ Մէհմէտ՝ եըլտըրմընն չիտտէթինտէն նէ օլտուղընը պիլմէմէյէրէք 20 մէթրօ գատար ուզաղա ֆըրլամըշ տըր։ Մէհմէտին եիւզինէն իքի եէրինտէ աթէշ իլէ եանմըշ կիպի եանըգ ալեամէթի հուսուլէ կէլմիշ տիր։ Տիկէր իքի արապայա թէէսիրի օլմամըշ տըր։

—Տօղուզընճը Տարէի Պէյլէտիյէնին պիր արապասը՝ էվվէլքի կիւն Պաղլար Պաշընտան սիւրաթլա կիտէրքէն, օ սըրատա եօլտան կէչմէքտէ օլան 7-8 եաշընտա Արաքսի նամընտա պիր դրզա չարբարադ եէրէ տիւշիւրմիւշ, վէ գըզ արապանընն ալթընտա գալարադ պաշընտան վէ տիպկյէ սաիր եէրլէրինտէն թէհլիքէլի սուրէթտէ եարանմաղլա, ճիվարտա պիր էճզա խանէյէ կէօթիւրիլիպ թէտալիսի իճրա գըլընտըգտան սօնրա էվինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Իքինճի օրտուի Հիւմայուն էրզագը ասքէրկյէ միւթէահհիւլէրինտէն օլուպ, պիր իքի այտան պէրու էտերնէտէ պուլընան Տէմիրճիպաշեան Սեպուհ էֆ. տիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

—Իզմիրտէ 22 եաշընտա կիւղէլ պիր էրմէնի գըզը՝ սէվմէքտէ օլտուղը տէլիգանլը իլէ եվվէնէրէք պախթիյար օլմայաճաղընը անլամասը իւղէրինէ թէլէֆը նէֆէս ճիւրաթ իթմիշ իսէ տէ, ֆամիլեասը խալգը՝ վագթիյլա իչէն խապէրտար օլարագ իճրա իթտիրտիքլերի թէտավի սայէսինտէ գըզը էօլիմտէն գուրթարմըշյար տըր։

—Տիւն կէճէ Ֆէրիտիյէտէ մուգիմ Ներսէս նամընտա պիրի՝ Թագսիմտէ թալիմխանէ մէյտանընընն չէօրլիւք ճիհէթինտէն կէչտիկինտէ, եարը պէլինէ գատար թօքրագա կէօմրմէսինէ զապըթայա խապէր վէրմիշ, վէ իճրա օլունան մուայենէտ էսէրը հայաթ կէօրիւլէմէմիշ վէ հէնուզ պիր կիւնլիք տօղմուշ գըզ չօճուղը օլտուղը անլաշըլմըշտը։ Զօճուգ բէչկիրէ սարըմըշ վէ իքէքլի պիր բարչանընն իւզէրինէ Ա. քէլլէսի եաղըը պուլընմըշ տըր։ Զօճուղընն Թրխթիյան օլտուղը անլաշըլմըշտը։

—Համա Բիյագ չըմէնտֆէրինին Բէս Պալպէք գատար օլան գըմընընն ինչաաթը խիթամ պուլմուշ օլտուղընտան, գապուլը մուվագգաթ մուամէլէսինի իճրա իթմէք իւզրէ չըմէնտրֆէր միտիրլի աթուֆ. Խայրի պէյ հազրէթլերինին թահթը բիյասէթինտէ օլարագ սաատ. Սէրվիչէն էֆ. հազրէթլերի իլէ միհնտիս Պէհաէտտին պէյտէն միւրէքքէպ օլմագ՝ վէ խըտմաթը քիթապէթ տէ Նազմի վէ Ալի պէյլէր թարաֆընտան իրիա իտիլմէք իւզրէ թէչքիլ օլունան հէյէթ տիւն Պէյրութ թարագիյէ օլ թարաֆա հարաքէթ իթմիշ տիր։

—Եունան պանտէրալը վէ պուղտայ եիւքիւ «Վիգթօրիա» նամվաբօր էվվէլքի սապահ Գարատէնիզտէն կէլմէքտէ իքէն, Պէյգօզը իչերինտէ Ումուր եէրինտէ գարայա օթուրմըշ տըր։

Մէզքիւր վաբօրըն գուրթարըլմասը իչիւն բըմօրքէօրլեր կէօնտէրիլմիշ իսէ տէ, վաբօր զիյատէճէ օթուրտըղընտան, եիւքիւ պօչալարըլմագընը՝ զէն տիկէր պիր վաբօր տախի մահալը մէզքիւրէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Ալթընճը Տարէի Պէյէտիյէ մէմուրլարը Պէյօղլունտաքի կաղինօլարընն տիշարբընընտա օթուրանլարընն իչէն իչմէլերինի մէն իթմիշլեր տիր։ Կաղինօ վէ գահվէլերին էօնիւնտէ օթուրանլար գահվէ, լիմոնաթա վէ թաթլըլտան պաշգա պիր շէյ ալամայաճաղլար տըր։ Պու մէմուրիյէթ՝ կաղինօ սահիպլերի իչիւն մէմմունիյէթի մուճիպ օլմամըշ տըր։

—Բումէլի Շըմէնտֆէր թահվիլաթընն սոն գուրա քէշիտէսինտէ Օսմանլը Պանգասը թալաֆինտան սաթըլան բլօմէպէրտէն աթիտէքի նումէրօլար գաղանմըշլար տըր.

Նումէրօ	Ֆրանգ
259,194	10 00
917,288	400
1,355,403	400
1,875,809	400
1,875,810	400

ՎԱԲՕՐ ՄԻՒՍԱՏԷՄԷՍԻ

Կէչէն ճումա էրթէսի սապահը սաաթ 10½տա Զանագդալէ ճիվարընտաքի Նաարա լիմանընտա Ինկիլիզ պանտերալը իքի վաբօր արասընտա պիր միւսատէմէ վուգուս պուլմուշ տըր։ Պու վաբօրլարտան պիրինին իսմի «Միդատօ» օլուպ, Պահրը Սէֆիտտէ կէլմէքտէ իմիշ։ տիկէր վաբօրըն իսմի «Ճիլտհաղ» օլուպ, Դարատէնիզ վէ Իզմիտտէն պարտը մըսը, եուլաֆ վէ սաիրէ եիւքիյէ Պահրը Սէֆիտտէ կիթտիկի սըրատա «Միդատօ» սէֆինէսի «Ճիլտհաղ» սէֆինէսինին դէրընա եագընն գըսմընա չիտտէթլէ չարբարադ պէօյիւք պիր տէլիք այմըշ տըր։

Տէլիք այըլան «Ճիլտհաղ» սէֆինէսինին իչինէ սուլար հիւճում իթտիկինտէն, թաֆֆէսի թարաֆընտան պաղըրմադա պաշանըմըշ տըր։

Պու պաղըրըշ իւզէրինէ օրատա տէմիր աթմըշ օլան զըրհը սէֆինէյէրին հէր պէրինտէն ֆիլիգալար էնտէրիլմիշ տիր։ Մէզքիւր սէֆինէյէ սուլար կիրմէքտէ օլմասը վէ պաթմասընընն գուվվէի գարիպլէյէ կէլմէսի հասէպէյէ Նաարա թէհհաֆֆուղանէսի սահիպլինէ պաշտան գարա պիտիրմիշ իսէ տէ, սէֆինէնին դէշ թարաֆը քեամիլէն պաթմըշ տըր։ Նումուսա զայիաթ եօգ տըր։ «Միդատօ» վաբօրը տիւն սապահ Տէրսաատէթ լիմանընա կէլմիշ տիր։

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ

ԼԻՄԱՆ ՎԷ ՐԸԽԹԸՄԸ

Հայտար Բաշա լիման վէ ըբխթըմ ամէլիյաթը քէմալը կէրմի իլէ իւէրլէմէքտէ օլուպ, 300 մէթրօ ուզունըզընտա օլան ըբխթըմ բէք եագընն պիր զէմանտա խիթամ պուլաճաղ, վէ բէսմը քիշատը ճիլուսը Հիւմայունա թէսատիֆ իտէն օգոստոսըն 19ընճը կիւնիւ իճրա օլունճաղ տըր։

Լիմանընն՝ տիր թարաֆընտա տալկալարտան վըգայէսի իչիւն պաշգաճա եարըլմագտա օլան 600 մէթրօ ուզունըզընտաքի իքինճի ըբխթըմընն ինչաաթը իսէ, լիմանընն բէսմը քիշատընտան պիր աղ սօնրա, եանի կէլէճէք նոյեմբէր այը զարֆընտա թէմամըլլա խիթամ պուլաճաղ տըր։

Ըբխթըմ իւզէրինէ զախիրէ գօյմայա մախսուս ճէսիմ վէ մէթին անպարլար պէնա իտիլէճէք, վէ պու անպարլար՝ լիմանա եանաչաճաղ վաբօրլարտան եիւքսէք պիր մէվգրտա եարըլաճաղընընն, զախիրէ՝ վաբօր անպարլարընա քէմալը սուհուլէթլէ եիւքլէնէճէք տիր։ Շէօյլէ քի, տէբօլարտան վաբօրլարընն անպարընա սաաթտա 200 թօնս զախիրէ էնտիրիլիպ, պու սուրէթլէ 2000 թօնս հաճմինտէ օլան պիր վաբօր եիւքինի եալընըզ 10 սաաթլըգ պիր միւատէթ զարֆընտա եիւքլէնմիշ օլմաճաղ տըր։

Ըէսմը քիւչատ մէրասիմինտէն սօնրա, ամէլիյաթը մէկքիւրէ իճրա խիւլէճէք տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Շարգ չըմէնտֆէրլէրի իշլէտիճի գումբանեա մէճլիսը խարէսի ալաֆր. մայիսին 28ինճի կիւնիւ ագաը իճթիմա իլէ, 1901 սէնէսի պիլանչօսընը թէտգիգ իթմիշ տիր։ Կէչէն սէնէտէն տէվր իսրէն 82013 ֆր. տախիլը հիսապ օլմագ չարթըլա, սէնէի մէզքիւրէ թէմէթթիւաթը սաֆիյէսի 2160194 ֆրգ.ա պալիղ օլմուշ տըր։

Մէճլիսը խարէ 21 յունիս 1902 թարիխինտէ Վիէննատա իճթիմաը մուգարրէր օլան հիսսէարան մէճլիսը ումումիսինի աթիտէքի թէքլիֆտէ պուլընաճաղ տըր։

130909 ֆր.ը իհթիյաթ ադէսինտէ զամմ վէ 350000 ֆրգ.ը թէճատիի եէնա իչիւն թէրք վէ թախսիսի վէ կէչէն սէնէ կիպի հիսսէ պաշընա 16 ֆր. թէվզիի, վէ միւթէպագը 106285 ֆր.ըն սէնէի ադիյէ հիսապընա թէրքի խուսուսլարընընն ալաֆ. յունիսին 12ինճի կիւնիւ Վիէննատա ագաը իճթիմա իտէճէք հէյէթը ումումիյէյէ թէքլիֆինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

ԱԶԳԱՑԻՆ

Բաթրիգխանէ գալէմինտէ՝ Նպաստից Ճանճաժողովը եէնի ինթիխապ օլունան ազասընա խըրճապէն մէքթուպլար հազրլանմադտա օլուպ, պունլարտա Բաթրիգ Օրմանեան Ամեն. Տ. Մաղաքիա Սրբազան հազրէթլերը՝ մէմուրիյէթը մէզքիւրէյի տէրէօհտէ իճմէլէրինի, վէ իդթիտարլարընա կէօրէ ֆախտէմինտ օլմալարընը ազալ մումանիլէյհիմ թավսիյէ խտիյօր։

Քաղ. ժողով եարընքի իճթիմաընտա Խաքէնտէրիյէ Թաղ. Խորհուրդընն ինթիխապը իչի իլէ մէշղուլ օլաճաղ վէ Խաքէնտէրիյէտէն կէլէն էվրաղ ու մուհարրէրաթը թէտգիգ էյլէյէճէք տիր։ Պու իշ մահալլինտէ զաթէն խիթամ պուլմուշ, վէ Պօղոս Նուպար բաշանընն թահթը բիյասէթինտէ պուլընան մուվագգաթ հէհէթ՝ իչէ թէշէպպիւս էյլէմիշ տիր։

Խասքէօյ Գալֆաեան գըզլար Որբանոցընընն միւտիրէսի Յովհաննէսեան Երանուհի Մայրապետ՝ տիւն Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլերինին խանէսինտէ կիտէրէք, միւշարէլէյհ Թարաքընտան քէնտիսինէ լիթավսիյէ օլունտուղը վէճհլէ, Որբանոցընն խյրատ մասրաֆ միւվազէնէսի իլէ եէվմիյէ ժուրնալընը Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլերինէ թէսլիմ իթմիշ տիր։

Պէօյիւքտէրէ գըզլար մէքթէպինին նագը մէքեան իթմէսի մէսէլէսի հագգընտա մահալը մէզքիւրտէն Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլերինէ եէնի պիր մազպաթա թագտիմ օլընմըշ տըր։

Հատտը զաթինաէ էհէմմիյէթի օլմայան պու մատտէ նէ՞չէ ուզուն սիւրիյօր։

Գասթամունի բաբասը Տ. Աստուածատուր քահանայ՝ պիր գաչ սէնէլերտէն պէրու Վիճակ իշլերինի տախի իտարէ իթմէքտէ օլտուղը հալտէ, պու քէրրէ խասթանընպ բաբասը Վազեյիֆէսինի էյֆա իտէմմէքտէ օլտուղը կիպի, մահալլի քիլիսէսի տախի պիր այտան պէրու գաբանմըշ օլտուղընտան, մահալլի Թաղ. Խորհուրդը՝ Բաթրիգխանէտէն պիր բաբաս թալէպ իթմիշ տիր։

Նուպար բաշազատէ սատտ. Պօղոս բաշա հազրէթլերինին զրաաթ իչիւն իխթիրա իթտիկի ճէսիմ պիր սաբան տէմիրինին թէճրիպէլերի՝ պիր հաֆթա ագտէմ Խտիվը Մըսրը հազրէթլերի իլէ 150 միւթէպէր տավէթլիլերը հազրը օլտըգլարը հալտէ իճրա օլընմըշ, վէ իխթիրաը մէզքիւր՝ պիրճիմլէ հուզզար թարաֆընտան բէք զիյատէ թագտիր ու թահսին խտիմիշ տիր։ Պունտա բէք չօգ միւթէպէր էրմէնի թիւճճարլար իլէ սէնաթքեարլար հազրը պուլունըպ, Պօղոս բաշա իլէ մատամ Պօղոս բաշա վէ մախտումը թարաֆընտան թէքրիմ օլընմըշլար տըր։ Պիրի Խրտիվ հազրէթլերիյլէ մայէթինէ մախսուս օլմագ իւզրէ իքի չատը եարըմըշ, վէ տավէթլիլերէ պիր զիյաֆէթ վէրիլմիշ տիր։ Խրտիվ հազրէթլերի պիր պույուգ սաաթ օրատա գալըպ ալէաթընը պիրճիմլէ հարաքէթընը սէյր ու թէմաշա էյլէմիշ տիր։ Էսնաի զիյաֆէթտէ հէր քէսին ալգըշլարը արասընտա Շագուր բաշա իտարէի ագտահ էյլէմիշ տիր։ Մըսրը կազէթալարը՝ Պօղոս բաշանընն իխթիրա իթտիկի մէզքիւր ճէսիմ ալէթտէն սիթայիշլերլէ պահս իտիյօրլար։

Էրմէնի Գաթօղիք Կ. Բաթրիգի Պօղոս էֆ. Էմմանուէլեան հազրէթլերի՝ պու սապահ Մէրտին մէրխասը Տ. Յուսիկ Մ. Վ. Կիւրեան իլէ պէրապէր Ռիլտանի Բաթրիգինի զիյարէթ իթմիշ տիր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Վիէննա 9 յունիս.—Իմբէրթօր Ֆրանսուա Ժոզէֆ՝ մանը հալին 26ընտա Իշլտէքի իգամէթկեահընա ազիմէթ իտէճէք վէ իքի այ օրատա իսքան էյլէյէճէք վէ պատէհու Ատրիաթիգ տէնիզինտէ տանանմա մանօվրալարընտա հազըր պուլընճաղ տըր։

Տրէզտա 9 յունիս.—Սագսօնիա գըրալընընն ահվալինտէ իւմիտ գալմամըշ տըր։ վէգթաթը մուհագգագ կէօրինիյօր։ Եարընն խմբրաթօր Կիյեօմըն վիսրուտինէ պէքլէնիյօր։

Վարշաւիա 9 յունիս.— Վարշաւիա տիվանը հարպը՝ Բուս էրքանը հարպիյէսի հարպ բլանլարընը Ալէքսանիայա վէրմիշ օլան միրալայ Կրիմին չէրիքը ճիւրմէրի մագամընտա 19 զապիթի պու քէրրէ մահքիմ իթմիշ տիր։

Պէրլին 9 յունիս.—Մարէշալ Վալտերսէ իլէ ժէնէրալ ֆօն Պիսինկ արասընտա պիր միւնազաա վուգու պուլուպ, իսթիլաֆը մէզքիւր՝ Իմբէրթօր Կիյեօմըն էնդարը թէպզիրինէ վազ օլունմըշ տըր։

Լօնտրա 9 յունիս.—Մէճլիսը մէպուսանտա Մ. Պալֆուր՝ պիր սիւալէ ճէվապէն, Պօերլէրէ ադա չիտիլէն սուլճ անտանամէսինտէ, հիւքիւմէթին իլան իթտիկի չէրաիթտէն պաշգա հիչ պիր կիզլի չարթ պուլընմատըղընը պէյան իթմիշ տիր։

Պէլգրատ 9 յունիս.—Սըրպ խթիգրաղընա տաիր օլան միւզաքէրաթ՝ եէնիտէն Բարիզ պանքէրլերիյլէ իճրա օլունմադա պաշլամըշ տըր։ Պու միւզաքէրաթն՝ եագընտա նէթիյէճէքլէրի օլմաճաղը մէմուլ տըր։

ՄԻԻՍԱԼԷՀԱ

Ագաը սուլտ հագգընտա սօն բօսթա իլէ վիւրուտ իէնն էվրօբա կաղէթա-լարընտա ամթիէգի թէլէկրաֆլար կէօ-ռիւմիւշ տիր.

Լօնտրա 4 յունիս.—Նիմանիէ գա-գար միրիլիվա ռիւթպէսինի հարիզ պուլընան լօրտ Ռիչնէր ֆէրիգիլիգ ռիւթպէսինէ թէրֆի իտիրմիշ տիր։

Բրէթօրիա 5 յունիս.—Իմիտ Պը-ռունը միւսթէմլիքեաթընտան վա-ռիտ օլան խապէրլէրէ նազարէն, օ-ռատա ահվալ բէք միւսաիտ պիր չէգ ալմագտա տը։ Ցուչէ թէպլիմ օլմուշ տը։ Հէր կիւն Պէրլէրտէն պիր չօգ քիչի թէպլիմ օլույորար։

Լօնտրա 4 յունիս.— Պէրլէր իլէ Ինկիլիզէր արասընտա քի միւնասէ-պաթը ելթիլաֆքեռանէ հագգընտա Բրէթօրիատան բէք շայանը մէմնունիյէթ խապէրլէր ալընմագտա տը։ Վէրէնիկինտէ պուլընան մու-ռախասալար սուլտ վարագալարընը իմդա իտիլտիկինի խապէր ալագդյա-ը զէման բէք զիյատէ մէմնուն օլ-մուշար, վէ հաթթա թէնէքքիլ ի-տէճէք իտարէի ճէտիտէյ գարը բէք զիյատէ մէյլ կէօսթէրմիշէր տիր. միւդաքէրաթ տէվամ ելթտիկի միւտաէլթէճէ Պէրլէր բէք ճիտտի պիր թավր կէօսթէրտիքլերի հալտէ միւսալէհա ադտ իտիլիր իտիմէդ բէք ելթիֆաթը կէօրիւնմէկէ պաշ-լամըշար տը։ Թէպլիմ շարթարընը իմդայան մուռախասալար Վէրէ-նիկինկէ բէք քէյֆլի օլարագ ավ-տէթ ելթտիրէր։ Լօրտ Ռիչնէր մու-ռախասալարընը գօնթէքանսը ադտ ելթտիքլերի մահալի զիյարէթլէ քէն-տիլերինէ խիթապէն պիր նուրթգ իյլատա ելթտի. պու նուրթգընտա կէ-րէք քէնտիլերի վէ կէրէք մէմլէ-քէթլերի իչիւն մուճիպը սէլամէթ օլան պու դարարը ելթիֆխաղ ելթ-տիքլերինտէն տօլայը մուռախաս-լարը թէզրիգ ելթտիքտէն սօնրա, քէնտիտի տախի Պէրլէրտէն պիրի օլա իտի, անլերին զէմանը հարպ-տա ֆբտ ելթտիքլերի խատմանը ֆէվգէլատէտէն տօլայը բէք զիյա-տէ մադլուր վէ միւֆթէխիր օլա-ճաղընը սէօյլէտի։ Լօրտ Ռիչնէրին նուրթգը շիտտեթլի ալդեշար իլէ դապալ օլունմուշ տը։ Պունդն իւ-զերինէ Ժէնէրալ Պէյրս շու եօլտա մուգապէլէտէ պուլընը.

«Մուռախասալար, տիշմանլարը սրֆիթբշյա պիլէ մագտը թագ-տիր վէ հիւմէթլերի օլան լօրտ Ռիչ-նէրին շիմտի տօսթ սրֆիթբշյա գար-շըսընտա պուլընտրգլարընտան տօ-լայը ֆէվգէլատէ մէմնուն տըրար։»

Պատէհու լօրտ Ռիչնէր Բրէթօրիա-յա ավտէթ ելթտի. մուռախասալար տա միւսալէհա ադտը հագգընտա մալիւմաթ վերմէք իլդրէ մէնսուպ օլտուգլարը միւֆրէզելէրին եանընա կելթմիշլէր տիր։ Խուսուսի գաթար-լար անճագ բազար երթէսի կէճէսի հարէքէթ իտէպլիտի. օ զէմանա գատար նէօվպէթճիլեր ստուգտան մուհաֆազա օլունմագ իւզրէ շըմէն-տրֆէր եօղը պայունճա ամէշլեր եագ-մըշար իտի։ Պու ամէշլերին էթրա-ֆընա Պօէրլեր վէ Ինկիլիզլեր թօր-լանմըշ վէ քէմալը չէվգ իլէ պիրպիր-լերինէ գարշը շարդըլար թէրէննիւմ իտերէք, իլանը մէսէրլերէթ ելթմէք-տէ պուլընմըշ իտիլեր։ Դաթարլար՝ Պօէրլերին «հուռռա» սէտալարը ի-չինտէ հարէքէթ ելթմիշլեր տիր։

Հարպ էսրլերինին պուլընըգլա-ը միւխթէլիֆ մահալլերտէ սուլհըն ինիգատը վէ էսրլերին եագընտա մէմլէքէթլերինէ իտտէլերի միանա-սէպէթիյլէ ֆէվգէլատէ մէսէրլերէթ հիւքմֆերմա օլտուղը մէգքիւր մէվ-գելարտան պիտիրիլիյօր։

Բրէթօրիա 4 յունիս.— Շալդ Պիւր-կը վէ Լուի Պոթա՝ Պօէրլերէ խի-թապէն նէչը ելթտիքլերի պիր մէք-թուպտա,մէրգումանընն էնանի հարպ-տա կէօսթէրտիքլերի ֆէվգէլատէ ճէտարէթի իլէ էգալը գահրամանա-նէլերինի թագտիր իլէ շիմտի տէ մէմլէքէթին թէրագգիյաթը էմրին-տէ էլպիրլիկիյլէ չալըշմալարընը վէ իտարէի ճէտիտէճէ ըզհարը սատա-գաթ լիւզումընը թավսիյէ վէ իխ-թար ելթմիշլեր տիր։

Լօնտրա 4 յունիս.— Լօյտ Ռիչնէր շիմտիլիգ մէմուրիյէթը հաղրբէսին-տէ գալաճագ տը. մամաֆիհի գրա-ընն թաճ թագընմա ըէսմինտէ հաղրը պուլընմագ իւզրէ ճէնուպի Աֆրի-գատան 2000 նէֆէր ասքէր Լօնտրա-յա կէլէճէք տիր։ Լօրտ Ռիչնէր սուլ թէչքիլաթընն իճրասընա մէմուր իտիտիկի ճիհէթլէ, անճագ օգոստ. այընտա ավտէթ իտէպլիճէք տիր։

Ինթիյաթա թէլագգը իտիմէք շարթըյա «Տէյլի Մէյլ» կաղէթասը շու հավատիսի վերիյօր. «Դրիւկ-ըին տօսթլարընտան Սըր Կրէյ իլէ լօրտ Ռի սուլ շարթարը հագգընտա Դրիւկըէ մալիւմաթ վերմէք վէ Տօգթ. Էյտստէն պայգա Դրիւկը իլէ տիկը մուռախասալարա ճէնուպի Աֆրիգայա ավտէթ իչիւն ըուխսաթ թեզքերէսի ելթասընը թէքլիֆ ելթ-մէք իւզրէ Լա Հէյ միվասէլէթ ելթմիշլեր տիր։ «Վիւրուտ իտէն տի-կը պիր մալիւմաթա կէօրէ, մու-մայլէյհիւմանընն էվրօբատա պուլը-նան մուռախասալար հագգընտա Հօլանտա բէիսը վիւքէլասը Մ. Ռիյ-բէր իլէ միւդաքէրէ ելթմէք իւզրէ Ինկիլիզէրա հիւքիւմէթի թարաֆքն-տան կէօնտէրիլմիշ օլտուգլարընընն ալ ու էսասը եօգ տը։ Էվրօբատա պուլընան Պօէր մուռախասալարը Ին-կիլիզէրա հիւքիւմէթի թարաֆքն-տան թանընմայօր. շայէտ պունդար ճէնուպի Աֆրիգայա տէօնմէկի ար-զու իտէճէք օլուրլար իսէ, հէր հալ-տէ պու պայտէ ըուխսաթ թալեպ իտէճէքլեր տիր։ Պու մէսէլէ պունտան սօնրա մէվգրի միւդաքէրէյէ վագ օլունաճագ տը։

Ութրէխթտէն Պրիւքսէլէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Մ. Դրիւ-կէր խասթալանըպ եալթագա տիւշ-միշ տիր։

Ճաբոն կաղէթալարը՝ միւսալէհա-նէն ագտընտան տօլայը միւթէֆ-ֆիգլերի օլան Ինկիլիթէրայա պէյանը թէպրիքեաթ վէ Ինկիլիզլերին իտա-րէի հարպկիյէլերինտէն տօլայը դա-յէթ սամիմանէ պիր սուրէթտէ ըզ-հարը թագտիրաթ ելթմէքտէ տիրլեր։

Թէզիլմ շարթարը հագգընտա բէք զիյատէ ըզհարը մէմնունիյէթ իտիրմէքտէ օլտուղը Ամէրիգատան պիտիրիլիյօր։

* * *

Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինին Մա-վի Քիթապը,

Միւդաքէրաթը սուլհիյէտէն պա-հիս օլարագ Ինկիլթէրա հիւքիւմէ-թինին՝ ալաֆր. յունիսին Շնճի ագ-շամը նէչը ելթտիկի Մավի Քիթապ՝ էհէմմիյէթի հարզ տիր։

Լօնտրատան եազըլան պիր մէք-թուպտա տէնիլիյօր քի, «Պու էհէմ-միյէթ՝ սուլհ միւդաքէրաթընն պիզ-ճէ մէճհուլ պաղը նօգտանլարը թէն-վիր ելթմիշ օլմասընտան, եախատ Մ. Պալֆուրը պէյանաթընա պիր չէյ տահա իլավե ելթմիշ պուլընմասընտան նէչէթ ելթմիշ օլմայը, պաղը վա-գալարը հիքեայէ ելթմէսինէ տիր։ Սօն զէմանլարտա ճէրէյան իտէն միւդաքէրաթը սուլհիյէ մուվաֆֆա-գըյէթլէ նէթիյճէլէնտիկի հալտէ, պիր սէնէ էվվէլքի միւդաքէրաթընն նէթիյճէսիզ գալմասընընն սրբր ու հիքմէթինի այան աշքեաբ մէյտա-նա չըգարըյօր։

Մէզքիւր սրբրընն նէտէն իպարէթ օլտուգընա կէլինճէ, պունտան պիր սէնէ էվվէլ լօրտ Ռիչնէր՝ Մ. Զէմ-պըրլէյնին թալիմաթը տալրէսինտէ հարէքէթ ելթմէկէ մէճպուր պուլը-նըյօր իսէ. ֆագաթ սօն միւդաքէ-ըաթտա քէնտիսի պաչը պաշընա հարէքէթ ելթմիշ, վէ կէրչի քէնտի-սինէ թալմաթ կէյմիշ իսէ տէ, պունար՝ Մ. Զէմպըրլէյն վէ Մ. Պրօտրիք Թարաֆընտան վարիտ օլ-մուշ տը։

Մ. Զէմպըրլէյն՝ անճագ լօրտ Միրնէրին թէրթիպ վէ թանզիմ ելթ-տիկի էվրագը միւթալէա նէթիյճէ-սինտէ պէյանը էֆֆէքար իտիպլիգ-յօր ի.տի. ֆագաթ միւալէհանընն ագտընտա էն զիյատէ մէտիալի պուլընան՝ լօրտ Ռիչնէր օլմուշ տը։ Միւշարէլէյհ՝ Պօէրլերին թէքլիֆլե-րինի հարպկիյէ Նազրընա թէպլիգ ելթտիկի կիպի, պիրմուգապէլէ լա-զըմ կէլէն շարթար իլէ թաատիրա-թը միւդթազկյէ իւզերինէ հարպկիյէ Նազրընտան մալիւմաթ արմըշ տը։

Պունտան պայգա պիր սէղէպ տա-հա կէօսթէրիլէպիլիր. պու տախի խարիճիյէ Նազրը լօրտ Լանստաու-նընն՝ Պարօն Ժէրրդ թարաֆընտան ալարընը պիր մէքթուպա ճէվապ օ-լարագ իրսալ ելթտիկի մէքթուպ՝ Պօէրլերէ գարշը պիր տալէթ մա-նէասընը միւթեզամին պուլընմասը տը։ Թարիֆէ հաճէթ օլմատընը իւզրէ, լօրտ Ռիչնէրին՝ պու մէքթու-պը թաագիպ իտէն մէքթուպընտա պու տավէթ մանէասը տահա աշքդ պիր սուրէթտէ անլաթընմըշ տը։

Վագտա պու մէքթուպընն մէթնի մալիւմ տէյիլ իսէ տէ, Մ. Շալդ Պըրկը թարաֆընտան վերիլտիկի լօրտ Ռիչնէրին մայիս 12 թարիխի թէլէկրաֆընտա անտրբրլան ճէվապ-տա պու պապատ աչրդ մալիւմաթ վար տը։

Լօրտ Ռիչնէրին՝ հարպկիյէ Նազրը Մ. Պրտրիք չէքտիկի պիր թէլէկ-րաֆտա տէնիլիյօր քի, Մ. Շալդ Պըրկը՝ Հօլանտա հիւքիւմէթիյէ մուխապէրաթը հալի պիր մէքթուպ-տա եազընը ճէվապտա, սուլհ թէք-լիֆլերինտէ պուլընմագա հարը օ-տուղընը պէյան ելթմիշ տիր։

Իշթէ պունար՝ թէքրար թէքրար սէօյլէնէն պիր հագիգաթը, եանի լօրտ Ռիչնէր թարաֆընտան սուլհ թէքլիֆլերի վուգու պուլտընը եօ-լունտաքի միւթալէաթը թագվիյէ ելթմէքտէ տիր։

* * *

Ինկիլթէրա մալիյէ Նազրը Սըր Մայքլ Հիքս Պիչ՝ մահարեպէ խա-թիդրաղընա տաիր օլան վէ Մէճլիսը մէպուսանա թագտիմ խոլէն լայի-հանընն իչիւնճիւ գրաաթընը թէք-լիֆ իտերէք, պիւտժէէնին մէճիսէ թագտիմինտէն պէրու ահվալին հիւ-նի թէպտտիւլ ելթտիկինի վէ լաքին 176,369,000 Ինկիլիզ լիրասընա պա-ղիզ օլան մէսարիֆ պիւտժէսինին թաատիլ օլունմայաճաղընը պէյան էյլէմիշ տիր։ Պու մէպլաղը 40 միլ-եօնը՝ մէսարիֆը մահարեպէյէ վէ 8 այըգ պիր տէվրետ հէյլեթը սէֆիրէյէի հարպ հալինտէ սագ-լամաղա մուխասսա տիր։ Մէզ-քիւր 8 այըն իլքի այը կիւղերան ելթմիշ օլուպ, շիմտի ասաքիրէ վէ-րիլէճէք իքրամիյէլեր, մէսարիֆը նագդիյէ վէ մէրքէզ օլտուկեահլար-տա սագլանաճագ օլուպ սիլալարընա կէօնտէրիլմէլերինէ գարար վերիլմէք իւզրէ ալըգօնուլաճագ օլան էշխասը միւթեաատիտէ իչիւն իտիլճէք մէ-սարիֆ թէսվիյէ օլունաճագ տը։

Մալիյէ Նազրը Սըր Հիքս Պիչ չէօղլէ սէօյլէմիշ տիր.

«Իհթիմալ քի, չիֆթիլիքերին միւ-ճէտտէտէն ինչասը վէ սըզրը հայ-վանաթը իլէ թօխումըզգ վէ սարրէ թէտարիքի իչիւն մուվագգաթէն մէ-սարիֆիմիզ օլաճագ տը. լաքին ի-տարէի միւլքիյէ եէնտէն թէէսիս օլունընճա, հիւքիւմէթ՝ Բարլամէն-թօտան մուավենէթինի թալեպ ի-տէճէք տիր. օ հալտէ միւսթէմլի-քէլերին պու մագսէտլէ ադտ իտէ-ճէքլերի իսթիգրաղար թէէմին օ-լունաճագ տը։

«Բէկալիք ճէնուպի Աֆրիգատա մուհաֆազա օլունաճագ ասքիրին մէսարիֆի տախի թէսվիյէ իտիլ-ճէք տիր։ Պու ասաքիրը մուհաֆը-զանին մըգտարը հագգընտա հէնուզ հիչ պիր պէյանաթտա պուլընըլմամաղ, լաքին էսկի խասմիէրիմիզ օլան Պօէրլեր արասընտա խիլուս ու սա-միմիյէթը հրսսլյաթի մալիւմ օլմաղ-լա, բէք պէօյլէք պիր իշղալ ասքէր գօլու պրագմաղա լիւզում՝ օլմայա-ճաղը միհթիմիլ տիր։ (Էլ չըրմա-լը։)

«Եէնի վերկիլէր 10 պուչուդ միլ-եօնլըգ պիր ֆաղալ վերբէճէքլեր տիր, լաքին պու ֆաղալ՝ բէք էլղէմ վէ միգթաղի օլուպ, եէնիճէն ըէսիլ-մալին իչէթիլէսինէ վէ տուլյունը դայրը մունթազամէնին ազալթըլմա-սընա գուլլանըլաճագ տը։»

Մէճլիսը մէպուսան՝ իչիւնճի գը-բաաթտա, իսթիգրազ գանուն լայի-հասընը 49 բէյէ գարշը 216 բէյ էլէ դապալ ելթմիշ տիր։

Լոնտի միւսահասատտա մալիյէ Նա-զրը Սըր Մայքլ Հիքս-Պիչ՝ հալ օ-լունաճագ պերինճի մէսէլէլերտէն պիրինին՝ հարպ տուլյունաթընն ֆա-յիդինի թէտարիք ելթմէք իչիւն թը-բանսվալ մատէնէրի վարիտաթը-նընն սուրէթը թէվզիֆինի գարարլաշ-տըրմագ խուսուսընտա ելթիկսաղ օ-լունաճագ թէտպիրլերէ տաիր օլան մէսէլէ օլտուղընը պէյան ելթմիշտիր։

Կաղէթալար՝ Սըր Մայքլ Հիքս Պիչին պէյանաթը հագգընտա մուխ-թէլիֆ միւթալէաատա պուլունը-յօրլար։ «Ցէյլի Նիւզ» նամ լիպէրալ կաղէթասը՝ միւշարէլէյհ մալիյէ նա-զրընն թէքլիֆլերինի թասվիպ ելթ-տիկի հալտէ, «Սթանտարտ» կաղէ-թասը՝ թէքլիֆաթը մէղքիւրէյի թաայիսլ վէ մուահէզէ իտիյօր։

* * *

Բրէթօրիատան խապէր վերիլտի-կինէ կէօրէ, Ժէնէրալ Պոթա վէ Ժէ-նէրալ Տըլարէյ վէ պիր տիկեր Պօէր գօմանտանը՝ եէրլի Պօէրլեր իչիւն իանէ ճէմ ելթմէք իւզրէ եագընտա էվրօբայա ազիմէթ ելթմէքնիյէթին-տէ պուլընը յօրլար։

«Թայմզ»ին Բրէթօրիա մուխպիրի յունիս 2 թարիխլի չու թէլէկրա-ֆը քէչիտէ ելթմիշ տիր.

«Վէրինինկինտէ ադտը իճթիմա իտէն Պօէրլեր՝ թէմամը.յա մաղլուպ վէ բէրիչան օլտուգլարընը դաթիէն թաստիգ ելթմիշլեր, վէ պիր գարար ելթթիխաղ էյլէմիշլեր տիր։ Իչգոլ դարար մուճիպինճէ, Ինկիլիզ հիւ-քիւմէթի՝ պունտան զիյատէ ասլա սուլհ միւդաքէրէսի իճրա ելթմէք իսթէմէյիպ, անճագ քէնտի չարթ-լարընը գապալ ելթտիրմէք իսթէտի-կինտէն,վէ Պօէրլեր իսէ գուվվէթլե-րինին ազալտրընը պիրպ հարպ է-սիրլերինին կէրի տէօնմէսինի գա-պալ ելթտիրէմէզ օլտուգլարընտան գօրգուգլարընտան,քէնտի ճընսալ-ընը տա թէքմիլ մահվ ելթտիրմէք մագսէտինէ մէպնի,պունդար իսթիգ-լալերինտէն թէքմիլ վազ կէչմէկէ մուվաֆֆագաթ ելթմիշլեր տիր։

Լուրէնձօ Մարքէզտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ինկիլիզ հիւ-քիւմէթի՝ Պօէրլերի պիւսպիւթիւն կիւճէնտիրմէքտէն սագընմագ իս-թէտիկի իչիւն հիչ պիր վագթ իրա-նը մէսէրլերէթ ելթտիրմէմէլերինի ճէնուպի Աֆրիգատա պիլճիմէ Ինկիլիզ մէմուրլարընա թավսիյէ ելթ-միշ տիր։

* * *

Ժէնէրալ լօրտ Մէթիւէն՝ թէմա-մըյլա քէսպը ալիյէթ ելթմիշ օլ-տուղընտան, «Գանատա» նամ նազ-լիյէ վաբօրըյլա Ինկիլթէրայա ավ-տէթ իտէճէք տիր։

* * *

Պրիւքսէլտէն «Սթանտարտ» կա-զէթասընա պէրվէճէն ամթի եազըլ-միշ տը.

«Կէչէն կիւն Ութրէխթտէ Մ. Գրիւկերին թահթը ըիյասէթինտէ ինիգատ իտէն գօնֆերանս ճէմիյէ-թինտէ Պօէր մուռախասալարը՝ Բրէ-թօրիա ահնանամէսի ալէյհինտէ պիր բրօթէսթօնամէ նէչրի էֆֆէքարընը-տան սարֆը նազար ելթմիշլեր տիր։»

«Սթանտարտ» մուխպիրինէն ալ-տըրը մալիւմաթա կէօրէ, Մ. Գրիւ-կեր վէ տօգթ. Էյտսս՝ շիմտիլիք Հօ-լանտատա գալմաղա, վէ Մ. Մ. Ֆի-շեր իլէ Վէսելա վէ Վօլմարանս ճէ-նուպի Աֆրիգայա ավտէթ ելթմէյէ գարար վերմիշլեր տիր։

«Բրթի Պէօ» կաղէթասընն Ութ-րէխթտէն ալրպ նէչը ելթտիկի պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Մ. Գրիւ-կեր էբէյիճէ խասթա օլուպ, պիղ-զարուր եաթագա տիւշմիշ տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՑԷ ԵՎ ԲՕԼԻԹԻԳԻՑԷ

Հօնկ-Գոնկտան «Թայմզ»ա եազը-տընընա կէօրէ, Զինին Դուանկ-Ի էյալէթինտէ իսքեան իտէն միսիո-նարլար՝ իսեան մէվճուտ օլմատընընը վէ պու պապատ վերիլէն հավատիս-լերին քեաֆֆիյէսի միւպալէղալը օլ-տուղընը վէ եախօտ ույտուրմա չէյ-լեր իտուկինի պէյան իտիյօրլար։

Կէչէն բէնճէնպէհ կիւնիւ Ինկիլ-թերանընն ճէնուպ ճիհէթինտէ վու-գու պուլան պօռանընն խասարաթը բէք պէօյիւք օլտուղընը կաղէթալար իլան իտիյօրլար։ Տուվրընա կէօնիլ-վիլեր օրտուկեահը բէք զիյատէ խասարտիտէ օլուպ, չատրըրընն նըսֆիրը բիւզկիւար երդմիշ խարապ ելթմիշ օլտուղընտան, էֆիրատ՝ կէճէ-յի սէլ կիպի եաղմուր ալթընտա կէ-չերմէկէ մէճպուր օլմուշար տը։

Սրանիա գրաը Օն Իւչիւնճի Ա-ֆոնսո՝338,800,000 բէյզէթասլըգ 100-տէ 5 ֆաիզլի պիր իսթիդրազը տա-խիլինին թէտավիւլէ չըգարըլմասը իչիւն պիր գարարնամէ իմզալամը տը։

Միլանտան «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ա իչար օլունտըղընա կէօրէ, մուալիմ Ռիվա վէ ելթալիա խարիճիյէ Նազ-ըընն ամուճաղատէպի գօնթ Բրի-նէթթի՝ Ապգ տաղարընընն պիրին-տէն աչաղը եուվարլանան պիր գար ելըընընն ալթընտա գալարագ թէ-լէֆ օլմուշար տը։

Ֆրանսանրն իսթիֆա ելթմիշ օլան ըէիսը միւբլյուս Մ. Վալտէ.ք-Ռու-սօ իլէ ըէֆիդլերի՝ սալը կիւնիւ ըէի-սը ճիւմհուրլա վէտալարգպ միւֆա-ըէգաթ ելթտիքլերի էնամատ, ըէիսը ճիւմհուր Մ. Լուպէ՝ պէհէրինէ պիր-ըէր ալթուն գրավաթ էյնէսի հէտի-յէ ելթմիշ, վէ պու էյնէլէր՝ պիրբր ճիւմհուրլիյէթ պաչը օլուպ, մեշհուր պիր գուլումճը ֆաչրիգասընտա եա-բըլմըշ տը։

ԻՐԱՆ ՇԱՀԸՆԸՆ ՍԷՑԱՀԱԹԸ

Իրանըն Բաչտ չէհրինտէ էբէյիճէ էրմէնի էհալի պուլընըպ, պունար ալարիէն սէյահաթա չըգմըշ օլան Շահ հազրէթլերինի խիթիգալ ելթ-միշլեր վէ տիկեր ճէօմանաթլար կիպի միւշարէլէյհին հուզուրընա չըգմըշ-լար տը։ Էրմէնի բաբասը՝ Շահ թուզ վէ էքմէք թագտիմ ելթմիշ, վէ Շահ՝ եօլըն իւզերինտէ արապա-սընը տուրտուրթգպ մումանիլէյհ բա-բասը չաղրրթմըշ, վէ թուզը գա-պալ իտէրէք պէյանը թէշէքքիր ելթմիշ տիր։ Շահ հազրէթլերի՝ քի-լիսէյէ վէ անըն էօնիւնտէ քի ֆի-թուհաթ քէմերինէ եագլաշարզտա-մէ.քթէպ չօճուգլարը պիր նազվէ-գուտըգլարը կիպի, պիր խայլի-հալի տախի՝ Շահը միւշարէլէյհին սէ-լամլամըշ տը։ Շահ՝ քէմերէ հէնուզ եագլաշմատան, օ տօնանմըշ օլան ելերին նէրէսի օլտուղընը վալիյէ սիւ-վալ ելթտի.քտէ, վալի՝ ճէվապէն՝ էր-մէնի քիլիսէսի օլտուղընը սէօյլէմիշ, վէ պունընն իւզերինէ գամրանալար չալընմաղա պայամըշ, վէ Շահ հազ-ըրթթերի՝ տէօրթ թարաֆա պագը-նարագ, «չօգ ալէա, չօգ ալէա» տէ-միշ տիր։ Բաչտ էրմէնի էհալիսինին իչպու ըէսմը գապալի՝ Շահընն իւզ-ըրինէ հիւանի թէէսիր ելթմիշ,վէ միւ-շարէլէյհ, հէր թարաֆտա պէյանը մէնմունիյէթ էյլէմիշ տիր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Եէմէն վիլայէթինտէ Զիւպէյտիյէ գա-զասը գայմագամլըզը՝ Զահօ գայմա-գամը սաղզը ըրի. Բեամիլ էֆֆ. Սէլանիք վիլայէթինտէ Սարը Շապան գազասը գայմագամլըզը՝ Կէվկէլի գայ-մագամը Մուսթաֆա Ասրէֆ.յէ, Կէվ-կէլի գազասը գայմագամլըզը՝ Մեքթէ-պը Միւլքիյէի Շահանէ Մէդգունլարը-տան օլուպ վիլայէթ մայեթինտէ իք-մալը միւտեթը նիզամիյէ էյլէմիշ օլան Ապտիւլղանի էֆ.յէ թէֆվիզ,

Մամուրէթ իւլ Ազիզ վիլայէթի նու-ֆուս նէզարէթինէ՝ Թօգատ նուֆուս մէմուրը էսպագը Սաֆտ պէյ թային,

Շերքէթը Խայրիյէ մուհասէպէճիի Եուսուֆեան իզզ. Յովսէփ էֆ.յէ սա-նիյէ, վէ քէօրրիւ սէր մէմուրը ըրի.

)(70)(

ՊԻՉԱՐԻ ՖԱՄԻԼԵԱ

—Էկէր սանտրգքեար լաղրրաը սէօյլէյէճէք օլուր իսէ, իհթիմալ քի Սէվէ-բադ գուրթուլըր։

—Պու միւքեալէմէ վէ միւվաճէհէ նէ՞ վագթ օլաճագ։

—Պու ագշամ։

—Պու ագշամ մը։

Պու սէօզի Գլօթիլտ սէօյլէյօր իսի։

Գլօթիլտ շաշըրըյօր իսի։ Էկէր Լաֆիսթօլ լաղրրաը սէօյլէյէճէք օլուր իսէ, քէնտիսի իհթիամ օլունաճագ իսի։ Եօգ, լաղրրաը սէօյլէնմէզսէ, Սէվէրագ մաղ-նուն օլաճագ։ Մատամ Հօթֆօր նէ եաբաճաղընը շաշըրսըզը հալտէ քէնտիսինի գարշըլամատա պուլընան ֆէլաքէթի իսթիգալլէ կիթմէմէք իչիւն լաղրմ կէլէն թէտպիրլերի տիշինէյօր իսի։

Արթըգ տահա զիյատէ տիշինմէկէ միւգթէտիր տէյիլ իսի։

Պու ֆաճիանընն իսթիտատ ինքիչաֆընտաքի բահաթսըզլըգա տիւշար օլմուշ, քէնտի քէնտիսինի զապթ իտէմմէքտէ պուլընմըշ իսի։ Պէրանժէր քէնտիսինէ կէլտիկի զէման նիշանլըսընընն օմուզընա տայանարագ,

—Վալանթին, իսթիգպալ նէ գատար գարանլըգ օլուր իսէ օլսուն, եինէ սէ-նի սէվմէքտէն ֆէրաղէթ ելթմէյէճէյիմ.—տիմէքտէ իսի։

Վալանթին ճէվապ վերմէյէրէք պաշընը էյտի. իսթիգպալ բէք գարանլըգ օլտուղընը վէ Պէրանժէրի զայպ իտէճէկինի կէօրիյօր իսի...

Վալանթին Տանիէլէ միւթէվէճճիհ օլարագ,

—Բէտէրիմի գուրթարընը, միւսիւ Հօթֆօր...բէտէրիմի գուրթարընը.—տիմէքտէ իսի։

—Էյլիմտէն կէլէնի եաբամագա գուսուր ելթմէյէճէյիմ...պունը տա պիլբրսի-նիզ...իհթիմալ քի պու ադշամ խասթախանէյէ վագը օլան զիյարէթիմաէ պիր էյի հավատիս կէթիրէյիմ...Խանէնիզէ կիթմէյին...պուրասա Գլօթիլտ իլէ Պէ-բանժէրին եանընտա գալընը...անլերէլէ միւշավերէ իտերէք ճէսարէթ ալընը...

—Թէչէքքիւր իտերիմ, լութֆընըզընն մինէթտարը օլաճաղըմ։

—Վալանթին, պիլիրսին քի պէն սէնի օղլում կիպի սէվերիմ...օնուն իչիւն տեյլ՝ մի քի սէնի էվվալըզա գապալ իտերէք, զըզըմընն սատատթը հալինի իքմալ իտիյօրըմ. եօյլե իսէ Պէրանժէրին եանընա կիթ...

—Բէք էյի...

—Ճէնապը Հագգան մէճբուրընն սէօզ սէօյլէյէրէք իսմինի եատ էյլէմէսինի ըէճա վէ նիյազ իտիրիզ։

—Էվվէլթ, ճէնապը Հագգա տուա իտէճէյիզ, պապաճըզըմ, տուա իտէճէյիզ։

Պու սէօզլերի Պէրանժէր պիր սուրէթը սաֆիյանէտ սէօյլէմէքտէ իսի։

—Լմինիմ քի ճէնապը Հագգ տուամըզը զապալ իտերէք պիզի պու կիրտապը ֆէլաքէթտէն գուրթարաճագ տը։

Ժան Ժօզէֆ՝ միրալայը կէօրմէք իչիւն հապսխանէյէ կիտերէք, Սէվէրագը հէյմ հագիզի պիր ատսաֆ վէ հէյմ տէ հաքիմ սրֆիթբշյա իսթիճվապ ելթմիշ, վէ տօզրուլը սէօյլէմէսինի ըէճա էյլէտիկի կիպի, հալան սէօյլէյէճէք օլուր իսէ՝ Իշլին կիթտիքճէ քէսպը վէխատէթ իտէճէկինի անլաթմըշ իսի։

Սէվէրագ էլան էսկի ֆիքատէսինտէ իսրար իտիյօր վէ ելթինթագնամէ.քի սէօզլերտէն պաշգա պիր շէյ սէօյլէմէյօր իսի։

Միրալայ՝ սէօզլերինին մագպուլ օլմատընը կէօրինճէ հիտտէթլէ տէտի քի,

—Նէ՞ սուրէթլէ իսրարը հայաթ էյլէտիկիմ մալիւմ տիր. արթըգ պունտան սօնրա քէնտիմի միւտաֆէյա պիլէ թէնեզզիւլ ելթմէմ...զաթէն Լաֆիսթօլ իլէ տէ միւվաճէհիմիզ վուգու պուլաճագ տը, հագիգաթը հալ օ վագթ քէչֆ օ-լունը։

Հագիգաթէն Տանիէլին վատը մուէիպինճէ Լաֆիսթօլ իլէ միրալայը միւվա-ճէհէսի եէվմը մէղքիւրտէ իճրա գէլընը։

Մամանթիգ՝ եէվմը մէղքիւրտէ Տօգթ. Կակօնիօտան խասթա հագգընտա մալիւմաթ իսթիհսալ ելթմէքտէ իսի քի, Լաֆիսթօլըն հալը սրհհէթի թէպէտտիւլ ելթմէսիկինի վէ պիլաքիս կիթտիքճէ քէսպը վէխատէթ ելթմէքտէ օլտուղընը էօյ-ըէնմիշ իսի. օ անէ գատար, եանի չու պիր գաչ կիւն եաշայըը՝ աթըզպանընն միւտավաթը սայէսինտէ իսի։

Տանիէլ՝ Սէվէրագը արամագ իչիւն հապսխանէյէ կիտերէք Լաֆիսթօլտան պիր ֆահտէ հասըլ օլամայաճաղընը պէյան իլէ տէտի քի,

(Տէվամ)

«ԹԱՅՄԶ»Ի ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԹԱՅՄԶ

Հանրագիտարանի մը մեջ կարդացի հետեւեալ տողերը. «Թայմզ» թերթը հիմնուեցաւ 1785 թուականին։ Սկզբանէ անոր անունը եղաւ «Տագրական Հանրագիր»։ Ան հրատարակուեցաւ 17 տարի։ Ապա անունը փոխուեցաւ «Թայմզ»։ Ան հրատարակուեցաւ 1788 թուականէն մինչեւ 1795։ Ապա դադրեցաւ։ Ան նորէն հրատարակուեցաւ 1803 թուականէն։ Ան հրատարակուեցաւ 1803 թուականէն մինչեւ 1805։ Ապա դադրեցաւ։ Ան նորէն հրատարակուեցաւ 1805 թուականէն։ Ան հրատարակուեցաւ 1805 թուականէն մինչեւ 1806։ Ապա դադրեցաւ։ Ան նորէն հրատարակուեցաւ 1806 թուականէն։ Ան հրատարակուեցաւ 1806 թուականէն մինչեւ 1807։ Ապա դադրեցաւ։ Ան նորէն հրատարակուեցաւ 1807 թուականէն։ Ան հրատարակուեցաւ 1807 թուականէն մինչեւ 1808։ Ապա դադրեցաւ։ Ան նորէն հրատարակուեցաւ 1808 թուականէն։ Ան հրատարակուեցաւ 1808 թուականէն մինչեւ 1809։ Ապա դադրեցաւ։ Ան նորէն հրատարակուեցաւ 1809 թուականէն։ Ան հրատարակուեցաւ 1809 թուականէն մինչեւ 1810։ Ապա դադրեցաւ։ Ան նորէն հրատարակուեցաւ 1810 թուականէն։ Ան հրատարակուեցաւ 1810 թուականէն մինչեւ 1811։ Ապա դադրեցաւ։ Ան նորէն հրատարակուեցաւ 1811 թուականէն։ Ան հրատարակուեցաւ 1811 թուականէն մինչեւ 1812։ Ապա դադրեցաւ։ Ան նորէն հրատարակուեցաւ 1812 թուականէն։ Ան հրատարակուեցաւ 1812 թուականէն մինչեւ 1813։ Ապա դադրեցաւ։ Ան նորէն հրատարակուեցաւ 1813 թուականէն։ Ան հրատարակուեցաւ 1813 թուականէն մինչեւ 1814։ Ապա դադրեցաւ։ Ան նորէն հրատարակուեցաւ 1814 թուականէն։ Ան հրատարակուեցաւ 1814 թուականէն մինչեւ 1815։ Ապա դադրեցաւ։ Ան նորէն հրատարակուեցաւ 1815 թուականէն։ Ան հրատարակուեցաւ 1815 թուականէն մինչեւ 1816։ Ապա դադրեցաւ։ Ան նորէն հրատարակուեցաւ 1816 թուականէն։ Ան հրատարակուեցաւ 1816 թուականէն մինչեւ 1817։ Ապա դադրեցաւ։ Ան նորէն հրատարակուեցաւ 1817 թուականէն։ Ան հրատարակուեցաւ 1817 թու

հաճի Ահմէտ, վէ Սէլանիքէ Ալաթինի պանգասը մուամլաթի մէմուրը Քէմալ էֆ.լէրէ սալիսէ, վէ միւթէվէֆա Կուսթենալը Ալի բաշա ագրապասքնտան Գարալա պէյ Ռէչօվիչ էօհսէթինէ բիւթպէի սանիչէ իլէ Կինճի բիւթպէտէն Օսմանի նիշանը ալիսի թէվէֆէ վէ իհսան պույրուլմըշ տը։

ՆԻՇԱՆ

Միւլքի վէ ասքէրի թէգաիւտ սանտըղլարը նաղլերը ամուք. Նուրի պէյ էֆ. հաղրէթլէրինէ Լինճի Օսմանի, Բօլնիա զատէկեանընտան բրէնս Սանկուշյա Լնճի Մէճիտի, վէ մուամալէյէրին եէկէնդէրինտէն մատմազէլ Ավա վէ Օֆտի միսիրաք Զինճի Շէֆգաթ, վէ Սէլանիք միւթէպէրանընտան Մ. Գարլօ Ալաթինի Լինճի, վէ ագրապասքնտան Մ. Մորիս Ալաթինիչ Յինճի, վէ Շերքէթը Այրիկ մէճլիսը իտարէսի պաշքատիպի սաստ. Ալի էֆ. հաղրէթլէրինէ Լինճի, վէ Էնսբէքթէօր Հագգը պէյէ Յինճի Մէճիտի, վէ «Օպպուլէկս էօսթէ Նախրիլիթէն» նամ Ալէման կազէթասը միւտիրի Մ. Ֆօրինէ Կինճի Օսմանի, վէ Ալէմանիա տէվլէթի թէպասքնտան Սազըզտա մուգիմ տագթար Օթօն Օրտէսթանիչէ Յինճի բիւթպէտէն Մէճիտի Նիշանը զիւանլարը,

Մապէյնը Հիւմայունը ճէնապը Միւլիքեանէ պաշ քէաթիպի ամուք. Թահսին պէյ էֆ. հաղրէթլէրինին քէրիմէլէրի իքֆ. հանըմ էֆ.յէ Լինճի, վէ Ֆրանսա հէյէթը այանը ազասքնտան Մ. Պօֆիյէնին կէլինի մատամ Պօֆիյէ Զինճի բիւթպէտէն Շէֆգաթ Նիշանը Հիւմայունը ինսան պույրուլմըշ տը։

ՐԷՍՄԻ

Հայմ. Այէմանիա իմբէրաթօրը հաղրէթլէրի Թարաֆընտան Զաթը Սամի հաղրէթը Սատարէթբէնահիյէ վէրիլէն Մէրիթ տը լա Գուռնոտը Բրիս Նամ Նիշանը, վէ Այէմանիա տէվլէթի թարաֆընտան միսթէչը Սատը այն տէվ. բաշա հաղրէթլէրինէ Լինճի, վէ մէքթուպի Սատարէթուգմա ամուք. Զըյա պէյ էֆ. հաղրէթլէրինէ մա բլագ Զինճի բիւթպէլէրտէն իթա օլունան էկը Ռուժ Նիշանլարընը միւչարէլէյհիւմա թարաֆլարընտան գապուլ, վէ լէտէլիյմապ թաալիգի խուսուսնա պիլիսթիյան միսսատէի Սէնիյէի հաղրէթը Խիլաֆէթբէնահի չերէֆմիլթէալիգ պույրուլմուշ տը։

—Տէրսաատէթտէ սօգագլարը կաղիլէ թէնվիր խիմիշ օլան մահալլէլերտէքի էվ վէ տիւքքեանլարընտան ֆուգարա վէ միւհթաճլար միսթէնա օլմագ իւզրէ բուսումը թէնվիրիյէ ալընմասը պիլիսթիյան չէլթֆսատը օլան իրատէի Սէնիյէի հաղրէթը Բատիշահի միւգթէզալի պիսիսնտէն օլմասընա մէպնի, թանզիթաթ Բուսումընա գըյասէն 3 սընդիա թագտիմ օլունմըշ տը։ Եանի,

5001 ղ.տան 40,000 ղ.ա գատար գըյմէթի օլան էվլէրլէ 15,000 ղ.ա գատար գըյմէթի օլան տիւքքեանլարտան Զէր 1/2 ղ.

40,001 ղ.տան 80,000 ղ.ա գատար էվլէր իլէ 15001 ղ.տան 30,000 ղ.ա գատար տիւքքեանլարտան Ցէր ղ.։

80,000տէն եօգարը օլան էվլէր իլէ 30,000տէն եօգարը տիւքքեանլարտան 10ար ղ. օլարագ թէնվիրիյէ բէսմի ալընմասը, վէ պու բուսումա մախսուս գօչան վէ բուլլար վէ տէֆթիրը էսասիյէ վէ մախսուսէ թապ իթիբրիմէսի վէ եէքթիկէրինէ գարըշտրըլմամագ իչին էմրը թահսիլի թանզիֆաթ բուսումը թահսիլտարլարընա իլավէ վէ իհսալէ օլունմայըպ, թահսիլտարլարտան այրըլաճագլարընը եաղընը պու իչտէ իսթիխտամը, վէ քէնտիլէրինէ 100տէ 8 ախտաթ վէրիլմէսի թէգարրուր էյլէմէսինէ պինաէն 317 սէնէսի օգուստ.ընտան իթիպարէն իսթիյֆա խտիմէքտէ օլան բուսումը մէգքիւրէ մըգտարլարընա տակը մալիւմաթ հասըլ օլմագ իչին իլանը քէյֆիյէթէ իպթիսար գէլընը։

—Թալը տօգումագ սէնաաթընը էօյրէթիլմէսի իչին Վան գըզար մէքթէպլէրինտէն կիւչնը էտպ մէքթէպլինէ էլպիս, վէ Հատիգաի Մարիֆէթ մէքթէպլինէ Եագութ գաստընար մուալիմ Թային գէլընմըշլար տը։

—Տիւսթուր իլ էտիլիյէ մուալաքդ սուրէթատ եաբրան ափիյօն բուհընը պէհէր 20 կրամընտա էն ազը 25 սանթիկրամ մօրֆին պուլընտըը հալտե Սիրքէճիտ Նալբաս էֆ.նին էճզախանէսինտէն ալտըրըլան ափիյօն բուհընը անճագ 16 սանթիկրամ մօրֆինի հալի խտուկի անալիզ օլընտրգտա թէպէյյին իթմիշ օլմասընա պլինաէն, իյճապը լէտել միւգաքէրէ մումիլէյհին պու կիպի հարաքեաթընտան տօպայը միւքէրրէէն տիւչարը միւճադաթ օլտուղը ճիհէթլէ, չու թէքէրրիւր տէ նաղարը տրգգաթա պլընարագ Սբէչիար Նիրամնամէի Հիւմայունընին մէվատտը մախսուսէսինէ թէվֆիքէն քէնտիսինտէն 3 Օսմանը ալթունը ճէզաի նագտի ալընմասը թահթը գարարա ալընարագ, իյճապը իճրա գըլընտըը՝ Մէքեամիթաը Ասքէրիյէի Շահանէ նէգարէթը ճէլիլէսինտէն պիլտիրիլմիշ տիր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ՍՕՓԹ

«Ճէրիսէ»ի 5134 եւ «Սուրհանդակ»ի 973 թիւերուն մէջ, համանման իմաստով հրատարակութիւններ կային. մէկը՝ Վանէն գրուած թղթակցութեան մը ամփոփումը, միւսը՝ Պարիզ-քարանէն առնուած տեղեկութիւններ։

Խնդիրը՝ Վանէն առ Կ.-Պարիզ ուղղուած «բաղմատրագիր հանրագրութեան» մը վրայ է, որուն մէջ Դերապայծառ Տ. Ներսէս եպիսկ. Ճնտոյեանի վերագրուած են կարգ մը արարքներ, որոնք իբր թէ «վարչական» սըխալներ ըլլային, քանի որ եկեղեցական-կրօնական հանգամանք ունեցող որ եւ է խնդիր չի յուզուիր տիրական հանրագրին մէջ։

Արդ պէտք է ըսել որ հանրագրութիւնն ստորագրողները խեղաթիւրած են իրողութիւնները, ինչպէս կը պահանջէր իրենց անձնական շահը՝ զոր մասնաւորապէս պիտի ընենք քիչ մը ետքը։

1. Ըսուած է թէ՝ Տ. Ներսէս եպիսկ. հակառակ Պատրիարքարանի հրամանին, իր նախկին պաշտօնին մէջ վերահաստատած է Հ. Անտոն վարդապետը։

Նախ որ Հ. Անտոն՝ հանգուցեալ Ազարեան Պատրիարքի օրով եւ Կայսերական 10ար ղ. օլարագ թէնվիրիյէ բէսմի ալընմասը, վէ պու բուսումա մախսուս գօչան վէ բուլլար վէ տէֆթիրը էսասիյէ վէ մախսուսէ թապ իթիբրիմէսի վէ եէքթիկէրինէ գարըշտրըլմամագ իչին էմրը թահսիլի թանզիֆաթ բուսումը թահսիլտարլարընա իլավէ վէ իհսալէ օլունմայըպ, թահսիլտարլարտան այրըլաճագլարընը եաղընը պու իչտէ իսթիխտամը, վէ քէնտիլէրինէ 100տէ 8 ախտաթ վէրիլմէսի թէգարրուր էյլէմէսինէ պինաէն 317 սէնէսի օգուստ.ընտան իթիպարէն իսթիյֆա խտիմէքտէ օլան բուսումը մէգքիւրէ մըգտարլարընա տակը մալիւմաթ հասըլ օլմագ իչին իլանը քէյֆիյէթէ իպթիսար գէլընը։

2. Գեւանն գնելու պատմութիւնը բոլորովին այլափոխուած է. աւասիկ իրողութիւնը։—Դոմինիկեան վերատեսուչ Հ. Ց. վարդապետ Պալան ինքնայօժար ուզեց գեւանն մը գնել եւ նուիրել Հայ-Հռոմէականներու։ Այդ գեւանին վրայ պիտի կառուցուէին եկեղեցի, դպրոց, առաջնորդարան։ Գնելու գործը կը յանձնուի եպիսկոպոսին, որ վստահելի եւ փորձ վաճառականի մը միջոցաւ դետինը կը գտնէ, կը հաւնի—դեղեցիկ դիրքով եւ ընդարձակութեամբ թթենոց մը—գինը կորոշուի 290 Օսմ. լիրա եւ պայման կը դրուի «թագրիր»ի գործողութիւնը կատարուելուն պէս գումարը յանձնել, 20 լիրա նախագրաւ տրուելէ ետքը։ Սակայն այդ հանրագիրը ստորագրողները կը յայտնին Դոմինիկեան վերատեսուչը չփոթեցնել, իբր թէ չափազանց գնահատուած է հողին արժէքը։ Այսպէս գինը կը կոտրի, հողին տէրերէն մէկը աւելի վար գնով չուզեր տալ, միւսն ալ քմահաճոյքը կուսնենայ անոր հետեւելու։ Ահա այս պայմաններուն մէջ, եպիսկոպոսն ալ բոլորովին ետ կը քաշուի գընելու գործողութենէն։

3.—Իբր թէ եպիսկոպոսը գնուելիք գետինը չէ ուզած «վագֆ» ընել։—Բանի որ հողը չէ գնուած, այս պարագային վրայ խօսիլը նոյնիսկ աւելորդ էր. սակայն կերեւի թէ գնելու գործին անյաջողութիւնը այդ պարագային վերագրել կուգեն։ Պէտք է արդեօք ըսել թէ անհիմն ենթադրութիւն մըն է տուիկա։ Նախ որ դրամը վճարել ուզող Դոմինիկեան Հ. Կալան կը թախանձէ եպիսկոպոսին՝ իր (եպիսկոպոսին) անուան արձանագրել գնուելիք կալուածը, քանի որ իրեն համար անկարելի էր իբրեւ օտարազգատակ։ Երկրորդ՝ օրէնքը անհրաժեշտ կերպով կը պահանջէ որ «վագֆ» հողերը, «միւթէվէլլի» տիտղոսով որ եւ է մէկուն անուան արձանագրուին։ Օրէնքի այս պահանջման համաձայն է որ Հ. Անտոն Կոր Դարի մատան կալուածը իր անուան արձանագրել տուած է ժամանակին։ Մինակ խնդիրը հոն է որ, հանրագրութիւնը ստորագրողները կը պընդէին՝ Վանեցի—իրենցմէ մէկուն—անուան արձանագրել տալ։ Արդ, այդ բանը կարելի չէր. քանի որ նուիրատուն եկեղեցւոյ չհերուն աւելի համաձայն կը գտնէր եպիսկոպոսին անուան արձանագրուելը, ինչպէս որ է իրօք։ Դալով «վագֆ»ին, բնականաբար հասարակութեան մը կրօնական պէտքերուն յատկացուած կալուածը «վագֆ» պիտի ըլլայ, այդպէս պիտի ընէր եպիսկոպոսն ալ՝ բարձրագոյն ատեանի հրահանգին համեմատ։

4.—Հանրագրութիւնը ստորագրողները չեն ընդունիր թէ Տ. Ներսէս եպս. առաջնորդական իրաւասութիւն ունենայ Վանայ վրայ ալ։ Կը սխալին. նախ որ՝ իր առաջնորդական կայս. «Փերման»ին մէջ, որ տասը տարի առաջ շնորհուած է, ճանչցուած է իբր եպիսկոպոս-առաջնորդ «Վանայ, Պիթլիսի եւ յարակից»ներուն։ Երկրորդ՝ Պարիարքարանն ալ Մշոյ թեմը այդ ընդարձակութեամբ որոշած է ժամանակին։ Եւ երրորդ՝ չեն խորհիր որ այս թեմական այցելութիւնները նախապէս կորոշուին Կ. Պարիարքին հաւանութեամբ եւ եպիսկոպոսին հետ եղած բանակցութիւններէն վերջ։ Այս պաշտօնական եղելութիւնները պէտք էր որ գիտնային հանրագրութիւնը ստորագրողները. այն ատեն պիտի ըմբռնէին թէ եպիսկոպոսը «Կաթոլիկ Վանեցիներէն բարի վկայութեան ձայն»պահանջելու պէտք չունէր։

Թեմական եպիսկոպոսը չճանչնալը ողբալի սխալ մըն է որ երեւան կը բերէ ոչ թէ սկզբունքի խնդիր մը, այլ անձնական շահերու թաքուն մտադրութիւններ, որոնց վրայ չենք ուզեր ծանրանալ։

5.—Ըսուած է թէ Հռոմէական եկեղեցին ընդունողներուն համար նոր տոմար մը բացած է եւն.—Արդարեւ պէտք էր այդպէս ըլլար, որ ճշգրտէր թէ Հռոմէական եկեղեցիին յարողները անկե՞ղծ են, թէ չահասիրական ժամանակաւոր նպատակներ ունին։ Ասկէ զատ, պէտք չէ՞ որ կրօնական տարբեր հասարակութեան մը առաջնորդը՝ «պաշտօնապէս» ճանչցնել տայ իրեն պատկանող ժողովուրդը։ Վանայ նորակազմ Հայ-Հռոմէական հասարակութեան անդամները, իրապէս, Հայ-Հռոմէականաց Պարիարքին իրաւասութեան ենթարկուելու համար, պէտք է որ պաշտօնապէս արձանագրուին եւ որոշուին։ Առանց ասոր, նոյնիսկ իրենց պահանջած առաջնորդը կամ փոխանորդը՝ որ եւ է պաշտօնական հանգամանք պիտի չունենայ իրենց համար. ի հարկին, օրինակ, պիտի չկրնայ ինքզինքը Հայ-Հռոմէական անուանող որ եւ է անձի եւ ոչ իսկ անցագրի «իլմուխապէր»մը տալ։ Այսպէս ընենք որ հասկցուի։ Ուրեմն եպիսկոպոսն այդ տուսարը բանալով, ուզած է որոշ կերպով ճանչնալ իր հովուելիք ժողովուրդը եւ պաշտօնապէս կապել զայն Կ.-Պարիարքին։

«Ճէրիսէի» թղթակցութեան մէջ ըսուած է նաեւ թէ՝ «երկուքն ալ ընդ իարար դաշնակցած են «չահագործելու» Վանայ Հռոմէական Հայոց եկեղեցական, կրթական եւ անտեսական գործերը։» Այս «չահագործել» բառը շատ տարօրինակ եւ անհասկնալի է, քանի որ իբրեւ եկեղեցւոյ վարդապետ՝ եպիսկոպոս մը, առաջնորդ մը, արդէն իր թեմականներուն հանդէպ այդ կերպ պարտականութիւններ ունի։ Արդեօք ըսել կուզեն՝ տեսակ մը վաճառականութիւն կընեն դրա՞մ շահելու համար։ Բայց այս բանին ո՞վ պէտք ունի. նիւթապէս վնասուած եւ շահադիտական անյաջողութիւններու մասնուած անձնե՞ր թէ եկեղեցւոյ պաշտօնեաներ, որոնց ապրուստը ապահովուած է։

Քրիստոնէական ներսղամութեան հակառակ նկատուէր թերեւս, եթէ եպիսկոպոսն ուզէր յանկէ յանուանէ, հրապարակաւ, մասնաւորապէս ընել անձերը, որ չարաչար կերպով օգտուած են հովուութեան յատկացուած դրամէն կարեւոր գումարներ իւրացնելով, գումարներ՝ որ այս պահուս կը պահանջուին իրենցմէ եւ որմէ աղատելու համար, նորարծաւծ նախանձախնդրութիւն մը կը ցուցնեն։ Ուղղամիտ մարդ մը ընաւ պիտի չուզէր Դոմինիկեան հայրերու կամ ուրիշի մը միամտութենէն օգտուիլ այս դատապարտելի եղանակով։ Եւ երբ եպիսկոպոսը կուզէ ալ վերջ տալ այս կերպ չահագործումներու՝ իրաց ճշմարիտ կացութիւնը տեղեկագրելով իշխանութիւնը, բնականաբար անձնական շահ ունեցողները կը վրդովուին եւ այս տեսակ խիստ «քոնթրոլ»ի մը չեն ուզեր ենթարկուիլ։

Եւ ահա այսպէս կը ծնի հանրագրութիւն մը, որուն բողոքի նիւթ կազմող կէտերը, տեսնուեցաւ թէ ի՞նչ խախուտ եւ օրէնքի հակառակ հիմեր ունին։

10 մայիս 1902 ԻՐԱՉԵԿ

Մուշ

ՄԻԻԹԷՖԷՐԻԳԱ

Ցիւն Եէնիգաբու սահիլինտէ 14 եաշընտա Սաիմ իսմինտէ պիր չօճուղդն սանտալ իլէ տօլաշտըզը՝ զապրթանդն շիւսկէսինի ուլանտրաբաղ դարայա կէլմէսի իչիւն իչարէթ օլունտրգտա, չօճուգ տահա զկյատէ աչըլտըզընտան, բոլիսկր սանտալ իլէ արգասընտան կէտինճէ, չօճուգ թուսթուլաճաղընը հրսս իտէրէք քէնտիսինի տէնիզէ ատմըշ, լաքին գուրթարըլմըշ տը։ Զօճուղդն իֆտէսիսնէ կէօրէ, սանտալը՝ Բումէլի Հիսարընտան չալըպ օսնրա քիւրէք չէքէրէք Սթանպօլա կէլմէքտէ օլտուղընտան, ադընթըլա դարտըրըպ եէնիգաբույա տիւշմիշ տիր։

—Պալաթտա Եագօ իսմինտէ պիր Եահուտի՝ էվվէլքի կէճէ դաֆայը թիւթսիւլյիպ Տավիտ Նամընտա պիրկիլէ գավկա իտէրէք, մէրգումը իւքի եէրինտէն եարալամըշ վէ քէնտիսի տէ թուսթուլմըշ տը։

—էվվէլքի կէճէ 4 իսլամ՝ քիւֆէճի իհսան Նամ չախսը տէօյրէքէ, պունլարտան պիրի տէ պուչադ սարալյըպ եարալամըշ օլմաղլա, ճիւմէսի եագալանմըշ տը։

—Տիւն Պաղչէ Դարբուսընտան սիւրաթլա գօչմագտա օլան պիր արապա 50 եաշընտա պիր գատընը չիյնէմիշ տիր։ Արապանն օգու գատընն պաչընա չիտտէթլէ չարբարղընտան, գատըն իֆտէտ վէրէմէմիշտիր։

ԹԷՔԹ-ՊԱՏԵԼ

ՊԷԼԻՏԻՅԷ ՊԱԶԸԼԻՍԻ

Թէքէ-Պազը Պէլէտիյէ պազչէսինի պա գօնթրաթ 3 սէնէ իչիւն եէնիտէն քիրալամըշ օլարդըմըզտան, միւտտէթը մէտիտէէն պէրու քէպ իթթիկիմիզ թէճրիւպէ սայէսինտէ, մէգքիւր պազչէյէ տէվամ իտէճէք օլանլարը իսթիրահաթ վէ մէմնունիյէթի իչիւն հէր կէօնա իսլահաթա թէչէպպիւս օլընմըշտը։

Բարիզատ պէօյիւք պիր մուվաֆֆագըյէթէ մազհար օլան 20 քիլիտէն միւրէքքէպ պիր Մաճառ մուզիգասը եաբընտա միւվասէլէթ իտէճէք օլուպ, թէքմիլ եաղ մէվսիմինտէ թէրէնինիւմաթ իտրա իտէճէք տիր։

Պազչէ՝ յունիսին 1Լինճի բազար կիւնիւ քիւչատա օլունըպ, կէճէ տախի ուսում պազչէ պայրագլարա թէզելին վէ ֆէնէրլէրէ թէնվիր օլընըպ, մահիթապար եագըլաճագ տը։

Պազչէտէ հէր կէօնա եէյէճէք վէ իչէճէքլէր իլէ «սէրվիս» հէր քէսի մէմնունի իտէճէք տէրէճէտ տիր։

Տուխուլիյէ կիւնտուզ 1 ղ.
» կէճէ 2 »

Մէղքիւր պազչէյի մունթազամ պիր թէնէզղիւհ մահալի հալինէ վաղ իթմէք իչիւն, թարաֆրմըզտան հիչ պիր զայրէթ տիրիղ իսլիմէտիկի թէէմին օլունը։ Ժ. ՊԻԼԼՕՐԵԱՆ
Ս. ԲԱԲԱՏՕԲՈՒԼՕ

ՍԷՆԱՅԻԻ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ՍՈՒ ՖԻՐԷՃԻ ՎԷ ԶԻՄԷՆԹՕ ՊՕՂԱԶ ԻԶԻՆՏԻ ՍԹԷՆԵԱՏ ՊՈՒԽԱՐԸԸ ՖԱՊՐԻԳԱ

ԱԼ. ՔԷՕՍԷՕՂԼՈՒ, Կ. ԼԻՆԱՐՏՕ ՎԷ ԳՈՒՄԲ.

Շու սան իքի սէնէտէ քիւլլիյէթ իւզրէ միւպայէա օլունան իչապու սու քիրէճի՝ բէք զիյատ իսլահ օլունմըշ տը։ Միւհէնտիս Մ. Կ. Լինարտօ՝ պիր խայլի թէհարրիյաթը ֆէնայէ իհրասընտան սօնրա, պու քէրրէ եէնի պիր սու քիրէճի իսթիրա իթմիշ, վէ պու քիրէճ՝ թաթը սու վէ տէնիզ սույը վասթասը յա նէթայիճը հասէնէ կէօսթէրմիշ տիր։ Մէգքիւր քիրէճին՝ պիրինճի ճինս էճնէպի սու քիրէճէրինտէն իւսթիւն օլտուղը չիւսկիսիզ տիր։

Հէր քիմ պու քիրէճին էյի սու քիրէճի օլմասընը իսպաթ իտէր իսէ, մէրգումա 200 լիրա միւքաֆաթ վէրիլէճէք տիր։

ԻՏԱԼԻԱ, ՍՐՀՀԻ վէ ԳՈՒԼՎԷԹԼԻ տիր։

Մէրքէզ տէքսը՝ Գալաթասա, Գալաֆաթ Եէրինտէ, Մ. Խարալամպօս Բէօսէղլունընն 63 նումէրօլը պէօյիւք քէրէսթէ տէքսը տը։ Սթամպօլսա Բէրէսթէէրլէրտէ 394 նումէրօլը մահալ։ Գասրքէօյտէ ըրլթըմ իւզէրինտէ Եանի Մ. Շայլը մաղազասընտա։ Սամսունա Անտոնօղլու պիրատէրլէրտէ։ 40—7

Դ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՒՐԷԲԵԱՍԸ

ՊԷՕՑԻՒԻԹ ԷԼԳԻՍԷ ՏԷԲՕԶԻԹՕՍԸ

Սրճանգլաս Սամլրան Համմանգա

Թօքալեան խանընտա Ն. 24

Էլգիսէ մաղազալարը միյանընտա էն էսկի վէ էն զիյատ էնիկէթլի վէ չէօնրէթլի օլան Թօքալեան խանընտաքի էլգիսէ մաղազասընդն էսկի նամ վէ չէօնրէթ վէ իւնվան վէ մէքթանը ալա թէպտիլ օլունմամըշ օլտուղը կիպի, սահիպ վէ միւէսսիսի Դ. Էրմէնեան պիր գաթ տահա ինդիպաթ ու ինթիզամը իտարէյի իսթիքամալ իլէ միւֆթէխիր տիր։

Թօքալեան խանընտաքի մաղազա միւսթախսէմէրինտէն պազըլարընդն օ ճիվարտա միւխթէլիֆ խիմիրը իլէ միւճէտտէտէն այմըշ օլտուգլարը էլգիսէ մաղազալարընդն Թօքալեան խանընտաքի էլգիսէ մաղազասը իլէ ալա վէ գաթան իչիթրաք վէ միւնասէպէթ վէ իրթիպաթլարը օլմասընդանտան, միւհթէրեմ միւշթերիլերիմիզին իղֆալ օլունմայարագ Թօքալեան խանընտաքի էլգիսէ մաղազասընա միւրաճաաթ իթմէկլերի թավսիյէ վէ իլան օլունը։

ՖԻՑԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

ՄԱԳԹԱԱՍԷՋՏԱ

ՖԻԼԻՊՈՒԽԻԹ ՕԼՈՒՆԱՆ ՔԻԹԱՊԼԱՐ

	Ղրշ.
Եըլանըն Իզի	10
Մէճնունէլէր Թապիպի Իւչ ճիլա	24
Սարը Ինճու	12
Պիր Գարը Իքի Գօճա	5
Հիքմէթամիզ Պիր Տավա	7
Ֆանֆէրլուցցի	5
Զէվճ վէ Գրսգանճ Զէվճէ	20
Կնաջ Մատ Կայ	10

ԻՖՖԷԹ

Աճապա պապամ պէնի քիմէ՞ վերմէք իչիւն թահսիլտէ պու գատար տըզգամի կէօսթէրմիշ, Անթուանէթին թիւճճար տէֆթէրի եաղմասը կիսվի, պապամըն պէնի վերէճէկի զամի տա քիմ պիրը պանա թարու սէնէ՞տի մի եաղտըրաճագ, նէ՞ եաբաճագ իտի։

Ֆամիլեաճա օլան եաղընըզըմըզ նասէպիյէ 6-7 եաշընա գատար լաթի իլէ հէման պիր արատա կիսկի պէօյիւտիւք, պու չօճուգ հագգընսաքի մուհապպէթը մասումանէմ բէք իլէրտէ իտի. օ տա պէնի չիտէթլէ սէվէր իտի, քէնտիսի էրքէք օլտուղը հալտէ էրքէք չօճուգլարա մախսուս օլան օյունլարը թէէրքլէ պէնիմէ պէրապէր օ տա պէպէք օյնար, պէպէքլէրիմին էնթարիլէրինի տիքմէքլէ պանա մուավէնէթ իտէր, գէրբրլան արապալարընը թամիր իտէր իտի։

Պիր կիւն պիրպիրիմիզի կէօրմէմէկէ տայանամագ իտի։ հէր սէվինճիմէ քէնտիսի տէ իշլթիրաք իտէր. Ամէնի՞ վերմէք իչիւն թահսիլտէ պու գատար տըզգամի կէօսթէրմիշ, օ տէվրը մասումիյէթտէքի պու ինճբպապը բուհ նէ՞ տիր։ Տահա մուհապպէթնէ օլտուղընը պիրմէյէն պիր չօճուգ պու գատար չիտտէթլէ նասը՞լ սէվպիլիր։ Հէնուզ չօճուգ իքէն, պու սէվտա իսթիտատը պիր քիւչիւք գալպ իւզէրինտէ նա՞սը լ ֆէրմանֆէրմա օլույօր։ Հիչ պիր հրսա մալիք օլմասըզլարը պէշի օլմայան նէպաթաթ պկէ նէչլ ու նիւմայա սէպէպ օլաճագ գուվվէթի ֆէյզանէյէ տոզրու մէյլ ու թէվֆէճիհա կէօսթէրմէյօրլա՞ մը։ Աչըրմաղա հաղըրլանան չիչէքլէրին կիւնէչէ գարշը եիւզլէրինի աչտըզլարընը կէ՞օրմէյօրմըյըզ, օ կիւզէլիկի օ բուհլարը կիւնէչտէն պաճագլարընը՝ չիչէքլէրէ, եարբազլարա, հրսս իթտիրէն սըրրը գուտրէթին պանա տա հայաթը՝ Լաթիֆտէն պաճագրմը օ մասումիյէթի իչինտէ հրսս էյլէմէսինէ էլպէթթէ թէճաճիւպ օլունմագ, ճէնապը Հագգը գուվվէթի՝ հէր նօգթատա պին տիւրլիւ էսրար իլէ տօլու օլան չու տիւնեալարը էօյէ պիր գուվվէթի իսթիֆյէ իլէ եարաթմըշ տը քի, հէր եարաբրմըշ չէյ՝ վիւէլիմէ կէչէն եէմիչէրտէն պիր գրսմընը Լաթիֆի աղապէյիմ իչիւն սագլար իտիմ. ա՞հ պիկմէմ, օ տէվրը մասումիյէթտէքի պու ինճբպապը բուհ նէ՞ տիր։ Տահա մուհապպէթնէ օլտուղընը պիրմէյէն պիր չօճուգ պու գատար չիտտէթլէ նասը՞լ սէվպիլիր։ Հէնուզ չօճուգ իքէն, պու սէվտա իսթիտատը պիր քիւչիւք գալպ իւզէրինտէ նա՞սը լ ֆէրմանֆէրմա օլույօր։ Հիչ պիր հրսա մալիք օլմասըզլարը պէշի օլմայան նէպաթաթ պկէ նէչլ ու նիւմայա սէպէպ օլաճագ գուվվէթի ֆէյզանէյէ տոզրու մէյլ ու թէվֆէճիհա կէօսթէրմէյօրլա՞ մը։ Աչըրմաղա հաղըրլանան չիչէքլէրին կիւնէչէ գարշը եիւզլէրինի աչտըզլարընը կէ՞օրմէյօրմըյըզ, օ կիւզէլիկի օ բուհլարը կիւնէչտէն պաճագլարընը՝ չիչէքլէրէ, եարբազլարա, հրսս իթտիրէն սըրրը գուտրէթին պանա տա հայաթը՝ Լաթիֆտէն պաճագրմը օ մասումիյէթի իչինտէ հրսս էյլէմէսինէ էլպէթթէ թէճաճիւպ օլունմագ, ճէնապը Հագգը գուվվէթի՝ հէր նօգթատա պին տիւրլիւ էսրար իլէ տօլու օլան չու տիւնեալարը էօյէ պիր գուվվէթի իսթիֆյէ իլէ եարաթմըշ տը քի, հէր եարաբրմըշ չէյ՝ վիւ-

Պէրաթով Նշանակուած փոխանորդ մըն էր— փոխանորդ՝ Մշոյ եպիսկոպոսութեան իրաւասութեան տակ։ Երկրորդ՝ Պատրիարքարանը գիտակից էր որ Հ. Անտոնի ներկայութիւնը՝ ժամանակի մը համար՝ անհրաժեշտ էր Վանայ մէջ, առաջնորդական պարտքերը մարելու, դասակարգական եւ անտեսական կարգ մը խնդիրներ պարզելու եւ բարեկարգելու համար։ Երրորդ՝ Պատրիարքարանը որ ամէն պարագայի մէջ կրնար Հ. Անտոնի հեռացուցուած ըլլալը յարգել տալ, հակառակն ըրած է. այսինքն Կ.-Պարիարքը իր պաշտօնական նամակներով արտօնած է անոր ներկայութիւնը՝ վերի պատճառներուն համար։

2. Գեւանն գնելու պատմութիւնը բոլորովին այլափոխուած է. աւասիկ իրողութիւնը։—Դոմինիկեան վերատեսուչ Հ. Ց. վարդապետ Պալան ինքնայօժար ուզեց գեւանն մը գնել եւ նուիրել Հայ-Հռոմէականներու։ Այդ գեւանին վրայ պիտի կառուցուէին եկեղեցի, դպրոց, առաջնորդարան։ Գնելու գործը կը յանձնուի եպիսկոպոսին, որ վստահելի եւ փորձ վաճառականի մը միջոցաւ դետինը կը գտնէ, կը հաւնի—դեղեցիկ դիրքով եւ ընդարձակութեամբ թթենոց մը—գինը կորոշուի 290 Օսմ. լիրա եւ պայման կը դրուի «թագրիր»ի գործողութիւնը կատարուելուն պէս գումարը յանձնել, 20 լիրա նախագրաւ տրուելէ ետքը։ Սակայն այդ հանրագիրը ստորագրողները կը յայտնին Դոմինիկեան վերատեսուչը չփոթեցնել, իբր թէ չափազանց գնահատուած է հողին արժէքը։ Այսպէս գինը կը կոտրի, հողին տէրերէն մէկը աւելի վար գնով չուզեր տալ, միւսն ալ քմահաճոյքը կուսնենայ անոր հետեւելու։ Ահա այս պայմաններուն մէջ, եպիսկոպոսն ալ բոլորովին ետ կը քաշուի գընելու գործողութենէն։

3.—Իբր թէ եպիսկոպոսը գնուելիք գետինը չէ ուզած «վագֆ» ընել։—Բանի որ հողը չէ գնուած, այս պարագային վրայ խօսիլը նոյնիսկ աւելորդ էր. սակայն կերեւի թէ գնելու գործին անյաջողութիւնը այդ պարագային վերագրել կուգեն։ Պէտք է արդեօք ըսել թէ անհիմն ենթադրութիւն մըն է տուիկա։ Նախ որ դրամը վճարել ուզող Դոմինիկեան Հ. Կալան կը թախանձէ եպիսկոպոսին՝ իր (եպիսկոպոսին) անուան արձանագրել գնուելիք կալուածը, քանի որ իրեն համար անկարելի էր իբրեւ օտարազգատակ։ Երկրորդ՝ օրէնքը անհրաժեշտ կերպով կը պահանջէ որ «վագֆ» հողերը, «միւթէվէլլի» տիտղոսով որ եւ է մէկուն անուան արձանագրուին։ Օրէնքի այս պահանջման համաձայն է որ Հ. Անտոն Կոր Դարի մատան կալուածը իր անուան արձանագրել տուած է ժամանակին։ Մինակ խնդիրը հոն է որ, հանրագրութիւնը ստորագրողները կը պընդէին՝ Վանեցի—իրենցմէ մէկուն—անուան արձանագրել տալ։ Արդ, այդ բանը կարելի չէր. քանի որ նուիրատուն եկեղեցւոյ չհերուն աւելի համաձայն կը գտնէր եպիսկոպոսին անուան արձանագրուելը, ինչպէս որ է իրօք։ Դալով «վագֆ»ին, բնականաբար հասարակութեան մը կրօնական պէտքերուն յատկացուած կալուածը «վագֆ» պիտի ըլլայ, այդպէս պիտի ընէր եպիսկոպոսն ալ՝ բարձրագոյն ատեանի հրահանգին համեմատ։

4.—Հանրագրութիւնը ստորագրողները չեն ընդունիր թէ Տ. Ներսէս եպս. առաջնորդական իրաւասութիւն ունենայ Վանայ վրայ ալ։ Կը սխալին. նախ որ՝ իր առաջնորդական կայս. «Փերման»ին մէջ, որ տասը տարի առաջ շնորհուած է, ճանչցուած է իբր եպիսկոպոս-առաջնորդ «Վանայ, Պիթլիսի եւ յարակից»ներուն։ Երկրորդ՝ Պատրիարքարանն ալ Մշոյ թեմը այդ ընդարձակութեամբ որոշած է ժամանակին։ Եւ երրորդ՝ չեն խորհիր որ այս թեմական այցելութիւնները նախապէս կորոշուին Կ. Պատրիարքին հաւանութեամբ եւ եպիսկոպոսին հետ եղած բանակցութիւններէն վերջ։ Այս պաշտօնական եղելութիւնները պէտք էր որ գիտնային հանրագրութիւնը ստորագրողները. այն ատեն պիտի ըմբռնէին թէ եպիսկոպոսը «Կաթոլիկ Վանեցիներէն բարի վկայութեան ձայն»պահանջելու պէտք չունէր։

Թեմական եպիսկոպոսը չճանչնալը ողբալի սխալ մըն է որ երեւան կը բերէ ոչ թէ սկզբունքի խնդիր մը, այլ անձնական շահերու թաքուն մտադրութիւններ, որոնց վրայ չենք ուզեր ծանրանալ։

5.—Ըսուած է թէ Հռոմէական եկեղեցին ընդունողներուն համար նոր տոմար մը բացած է եւն.—Արդարեւ պէտք էր այդպէս ըլլար, որ ճշգրտէր թէ Հռոմէական եկեղեցիին յարողները անկե՞ղծ են, թէ չահասիրական ժամանակաւոր նպատակներ ունին։ Աս

ՍԱՐՐԱՖԻՅԻ
ԷՎՐՕՊԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Լոնդրա 9 յունիս

Ինկիլ. էհսանը Ինկ. Լիր.	097—18
Օսմ. էհսանը Բ	51—
» » Գ	28—75
» » Դ ակչլոը	26—
» » գաբանոը	26—
Օսմանլը Պանգասը	12—87
Մըսըր տուլ. մութեմաբրտ	108—
Պուլկար իսթիգրազը	104—
Գամպիո Բարիզ 3 այ վաստ	25—375

Բարիզ 9 յունիս

Օսմ. էհսանը ակչլոը	26—67
» » գաբանոը	26—67
Ֆրանս. էհս. 3% ֆր.	102—
» « 4½% ֆր.	102 - 80
Բուսմելի չրմկնոցֆելի ֆր.	114—75
Օսմանլը Բէժիսի էհսանը	323—
» Պանգասը	570—
Գրէսի Լիոնէ	1057—
Իթալիա էհսանը	103—52
Բոհորիթէ Թիւրք	504—
Օսմանիյէ	466—
Տուան Օթոման	526—
Սքանեալ	80—92
Թրանսվասալ	153—
Գամպիո 3 այ վաստ	25—230

Վիէննա 9 յունիս

Լոնդրա իւզերինէ գամպիո	240—20
Բուսմելի չրմկնոցֆելի ֆր.	109—20
Օսմանլը Բէժի ագսիոնը	295—

Պէրլին 9 յունիս

Բուսմելի չրմկնոցթ. (մարգ)	114—30
Լոնդրա իւզերինէ գամպիո	20—33
Ռուսլը	216—30

ԴԱՒԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

էհս. Ռամ. աիւն ագչմ. գաբ.	28—34½
» » » էն եիւքսէք	29—04½
» » » էն ալչաղը	28—34
Ֆու սապան ակչլոը	28—35½
Բուսմելի չրմկն. ագչմ. գինոը.	113—75
» » էն եիւքսէք	115—37
» » էն ալչաղը	113—75
» » ակչլոը	114—
Ագչէ ֆոթի	—
Բէյոռ ղրչ.	—
Հէվալէսիզ »	—

ՓԱՆԴԱ ԱԳՍԻՈՆԼԱՐԸ

Բէժի ագչիոնը Օսմ. Լիր.	14—
Սիկարէթ Ա.	—19
» Բ.	—91
Թրամվայ	5—40
Ժուլիանս	1—55
Օպլիկսիոն Թրամվայ	480—
Ասիրանս	3—50
Լոթիսմ	72—50
Գանգ Նասիոնալ սը Կրե.	419—
Թրանսվասալ	153—
Բրիթիշ Քանվիտսը	490—
Գրէսի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն	264—50
Անատօլու չրմ. ագսիոնը	10—75
Շիրքէթը Խայրիյէ հիս. Լ.Օ.	26—75

ԱԳՃԵԼԷՐԻՆ ՖԻԾԱՔԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղ.-ատն	ղ. բ.
Գէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—07
Մէթալիք	102—30
Ինկիլիզ լիրասը	110—06
Ֆրանսըզ ալթունը	87—26
Ռօլ	96—
Գրիմից ալթունը	51—05
Գարպոն գայմէսի	8—59

ԴԱՄՊԻՈ

	Ալչար	սաթըշ
Լոնդրա չէք	110-15	111-05
Բարիզ չէք	22-85	22-77
Մարգ	18-58	18-49
Վիէննա չէք (գուրօն)	21-79	81-69

ԻԼԱՆԱԹ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաւ Շահանէճէ միւպայէա օլունաճագ 600,000 ճէտիտ գըյէ ճարօն թագլիսի բերինճենին միւնագասասընա պայանըլարընա տան, իթայա թալիպ օլանլարըն՝ թէէմինաթ ագչէսինի վէ կա միւթէպեր քէֆալէթնամէյի միւսթասհըլէն եէմմ մէգիբտան նիհայէթ սահաթ 10ա գասար Խազինէի ճէլիւէլի միւշարեէյհայա կէլմէկլերի։

25 մայիս 318 3—2

Տուլուսը Ուսմանիյէ իտարէսի իչուն միւպայէասընա լիւգում կէօրիւէն Իտարէի մերքէզիյէ իչուն 30 չէքի օտուն վէ 1500 քիլօ քէօմիւր, միւբիրաթ նէզարէթի իչուն 30 չէքի օտուն վէ 3800 քիլօ քէօմիւր, սանկա նէզարէթի իչուն 250 չէքի օտուն վէ 1200 քիլօ քէօմիւր, Պալըգեսանէ նէզարէթի իչուն 45 չէքի օտուն վէ 6500 քիլօ քէօմիւր քի մինհայալ մէճմու թասմինէն 350 չէքի օտուն վէ 13000 քիլօ քէօմիւրին միւնագասասընա իպթիտար գըլընմըշ վէ իչպու հազիրանը Բուսինին կիւնեմ սալը կիւնիւ էօյլէնտէն 2 սահաթ էվվէլ պէտ իլէ էօյլէնտէն 3 սահաթ սօնրայա գասար իհալէի մուվագգաթէսի պիլիթրա, օնտան սօնրա 3 կիւն զարքընա, վէ 3 կիւնեի կիւնիւ էօյլէնտէն 3 սահաթ սօնրայա գասար լա ագալլ 100ում 3 թէնզիլաթ իլէ իհալէի գաթիյէսի իթրա գըլընճաղը մուգարրեր պուլընմըշ օլտուղունան, պունլարը՝ իհալէի գաթիյէնին իթրասընան նիհայէթ 3 կիւն սօնրայա, եանի հազիրանը 8 ինճի ճուսսա երթէսի կիւնիւնէ գասար Սթանպօլտա իսարէի մերքէզիյէտէ թէսլիմ էյլէմէք իւզրէ իթասընա թալիպ օլանլարըն՝ մարիւզիքիր էշեա պէտէրինին 100ում 10 նիսպէթինում թէէմինաթ ագչէլերինի իտարէի մերքէզիյէտ վէ ղնէնինէ թէսլիմ էյլէմէք իւզրէ իթասընա թալիպ օլանլարըն՝ մարիւզիքիր էշեա պէտէրինին 30ում նիսպէթինում թէէմինաթ ագչէսինի վէ կա միւթէպեր քէֆալէթնամէյի միւսթասհըլէն եէմմ մէգիբտան նիհայէթ սահաթ 10ա գասար Խազինէի ճէլիւէլի միւշարեէյհայա կէլմէկլերի։

25 մայիս 318 3—2

Գասսօվա վիլայէթի տախիլինտէ Իւսքիւպ սանճաղընա թաբի Իւսքիւպ գասընին թէղեր գարիյէսինտէ պուխարը տագիգ ֆապրիգա քեսթիպի Իսմայիլ էֆ. թարաֆընան պիթթէհարրի զահիրէ իսրաճ օլունան լինեիթ մատէնինին հուտուտը՝ չըմալէն վէ շարգէն Պաղճէպէ տերէսինէ Թէղեր տերէսինին պիրլէշտիկի նոգթատան պէտ իլէ Պորճօ թէեսի պէյնինտէ խաթթը միսթագիմ, վէ ճէնուպէն մէղքիր թէբէտէն պէտ իլէ Միթրօֆտէպ թէբէսի պէյնինտէ խաթթը միսթագիմ, վէ դարպէն մէղքիր թէբէտէն պէտ իլէ մէպսաի հուտուտ օլան Պաղճէպէ տերէսիյէ թէղեր տերէսինին պիրլէշտիկի նոգթա պէյնինտէ խաթթը միսթագիմ իլէ մահտուտ վէ մէսահէի սահիհյէսի 38 ճերիպտէն իպարէթ արաղի տիրունինտէ իմալ օլունճագ մէղքիր մաանէնին մումիսիլէյհ Իսմայիլ էֆ. էհսանէսինէ 99 սէնէ միւսաեթլէ իհալէ օլունճաղընան, Մէսատին նիզամնամէսինին 29 վէ 30ում մատէլերի մուճիպինճէ պիր կէօնա իթիրազը օլանլարը՝ 22 մայիս 318 թարիխինտէն իթիպարէն 2 այ միւսաեթ զարֆընա Տէրսաաեթէտ Օրման վէ Մէսատին վէ Զըրաաթ նէզարէթը ճէլիլէսինէ, վէ մահալինտէ մէրքէզը վիլայէթէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունընը։

27 մայիս 318

Սէլանիք վիլայէթինէ միւհագ Բէսնինտրէ գաբասը մուզաֆաթընան Գաղանճը մահալլէսինէ Հօրհօրա վէ Վարվառա վէ Լէմճաղատ գարիյէլերինատ սուրէթը միւթէֆիրրիգասա մէվճուտ պուլընան ճիւրուֆը անիկէ թարիխը իլանտէն իթիպարէն 6 այ միւսաեթէ մէվգրի միւզայէտէյ վագ օլուճաղընան, թէգարրուր իտեճէք ֆիյաթ հատտը իթիտալտէ կէօրիւլիկի հալաէ գարարը մուվագգաթը իյֆա վէ 48 սահաթ զարֆընա 100ում 5 զամմ գասրալ օլունարագ, էն եիւքսէք ֆիյաթ թէքլիֆ խէն թալիպնէ իհալէսի իթրա գըլընճաղընան, թալիպ օլանլարըն՝ տէքօզիթօ ագչէլերիյէ պէրապէր Տէրսաաեթէտ Օրման վէ Մէսատին վէ Զըրաաթ նէզարէթը ճէլիլէսինէ, վէ մահալինտէ Սէլանիք վիլայէթիյէ Օրման միւֆեթթիշլիկինէ վէ մատէն միւհէնտիսիկինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունընը։

27 մայիս 318

Ղայրը մուբասա Օսմանի վէ Մէհիտի նիչանը զիյանլարընին միւտեթը մուգավէլէսինին ինզըզասընա մէպնի, մէղքիր նիշանար իսմայիլսինին 3 սէնէ միւսաեթ իչուն իթրան միւնագասասը լազըմ կէլտիկինտէն, վէ սէնէի հալիյէ հազիրանընին իպթիտասընտան պէտ իլէ թէմմուզին 1ինճի կիւնիւ մուվագգաթ գարարտաեսինին քէչիտէսի վէ 100ում 5 թէնզիլի իչուն թասասիս օլունան պիր հաֆթանընն խիթմըլյա թէմուզին 8 ինճի բազար երթէսի կիւնիւ իհալէի գաթիյէսինին իթրասը սուգարրեր պուլընաղընան, զիկր օլունան նիչանը զէյանլարը իսմայիլ թալիպ օլանլարըն՝ ալչօզիթօ ագչէլերիյէ պէրապէր Մէճլիսը Մաալիյէյ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունընը։

27 մայիս 318 3—1

Միւթէվէֆիյաթ խավաճէ Մուսթաֆա էֆ. վէ Բրգիյէ հանըմ նամ զէվճաթընն մահատուտը Ապպաս էֆ. վէ քերիմէսի Հասէնէ հանըմընն հէլվանը էնտաֆրնտան միւթէվէֆա Դուլուսը օղլու Մուսթաֆա ազանընն քէֆիլի Ահմէտ աղա զիմմէթինտէ Դրամէթը Առքերիյէ Մահքէմէսինտէն իթա պույրուլան միւդթէպա իլամը մուճիպինճէ ալաճաղլարը օլան մէպալիղը մալիմէնին թէէմինը խթիյֆասը զրմինընտա մահճուղ վէ Պէյօղլու Պիտայէթ Մահքէմէսի Պիրինճի Հուգուգ տաիրէսինտէն վերիլէն իլամ իլէ ֆիւրուխթը մահքիւմ պուլընան Գասրմ Բաչատա Ղազի Հասան քաչա մահալլէսինտէ Դրլա պօյու ճատտէսինտէ վագը 21 նումէրօ իլէ մուրագգամ ֆէվգինտէ պիր պապ օտայը միւթէմիլ քեարկիր տիւքքեանընն իչպու թարիխը իլանտան իթիպարէն 15 կիւն սօնրա ֆիւրուխթընա թէէսպիս օլունճաղընտան թալիպ օլանլարընա բէյ սիրմէք վէ տահա զիյատէ թաֆսիլաթ ալմադ իսթէյէնլերին միւտեթը մէղքիրէ խթիամընտան սօնրա Իլամաթը Շէրիյէ Իճրա տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի տաիրէի մէղքիրէտէն իլան օլունընը։

27 մայիս 318

Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսինէ լիւգումի օլուպ միւպայէա օլունաճագ միւթէլիֆ ճինս քեաղրտ վէ սաիր լեվազիմը գըրթասիյէնին՝ մահը հալը Բուսինին 27ինճի բազար երթէսի կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէ, վէ մայիսին 30ընճը կիւնիւ իհալէի գաթիյէսի իճրա իտիլէճէկլինտէն, թալիպ օլանլարը՝ չէրտիրը միւնագասասը էօյրէնմէք վէ բէյ սիրմէք իւզրէ սեքզոդիմօ ագչէլերիյէ պէրապէր նէզարէթը միւշարեէյհտան միւպայէթ գոմիսիոնընա միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունընը։

25 մայիս 318 3—2

Սիլիհտար Աղա չէչմէսի գուրպինտէ պիր թարաֆտան չյոը վէ պիր թարաֆտան պօսթան վէ թարաֆը բաղիի թարրեզը ամմ իլէ մահատուտ պիր պապ պէդիրխանէ կէսիկինին 18 հիսսէսէն սէնէվի 27, վէ իճարէի միւճճեճլէլի 1 հիսսէսիյէ եէնէ մահալը մէղքիրտէ մէղքիր պէդիրխանէ պաղէսինին 16 հիսսէսէն սէնէվի 18 ագչէ իճարէի միւէճճեճլէլի պիր հիսսէսի մահիլիւ օլտուղը՝ գօրտօն էվգաֆ մուհասպէճիլիկինտէն վարիտ օլան 7 մայիս սէնէ 318 թարիխի վէ 17 նումէրօլը չուգգատա իչար օլունմըշ օլմաղլա, մէղքիր հիսսէլէրէ թալիպ օլանլարը՝ սէնէի հալիյէ հազիրանընին 15ինճի կիւնիւնէ տէկին էվգաֆը Հիւսայն Մուհասպէտի Ուսմանիյէ խասբէսիյէ Շէհր էմանէթը ճէլիլէսինտէ գօրտօն էվգաֆ մուհասպէճիլիկինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի։

23 մայիս 318 3—3

Ղուբէպաի Միւսլիմին խասթախանէսի իչուն պիր սէնէլիք օլմագ իւզրէ միւպայէասընա լիւգում կէօրիւնէն եէվմի 50 գրչէյէ գասար սիւտին պէհէր ճէտտա գրչէսի մէճիտի 19 ղ. հիսապըյա 46 բարատա թալիպի էօհտէսինատ պուլընաղընա վէ չէհրը հալը Բուսինին 28ինճի սալը կիւնիւ սահաթ 10ա գասար հէր գաչ բարա վէ էրթէսի չարչէնպէհ կիւնիւ տասի 100ում 5 թէնզիլ գասպալ օլունըպ հատտը լայզընը պուլտարը թագտիրում իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընճաղընա պինանէն, նոգսանըյա իթա իթմէք վէ տահա զիյատ մալիմաթ ալմագ իսթէյէնլերին՝ Մէճլիսը Իսարէի էվվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլերի։

23 մայիս 318 3—3

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

1851Է ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան զիյանլարին մէճմուը — Ինկիլիզ լիրասը 6000000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասրլաթը սէնէվիյէ — » » 1250000
Թէէսիյէ օլունմըշ սերմայէ — » » 410000
Բիւյատա մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալէման գումբանեալարընին թէէսիյէ օլունմըշ սերմայէսի 100000 Ինկիլիզ լիրասընտան ֆազլա տէյլի տիր։

Թիւրքիա չիւպէսինին միւտիրը ուսմանիսի՝ ԳԱՌՆԻԿ ԱԱՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթանպօլտա Պաղչէ Գարուսընտա Անանիասի խանընտա Ն՝ 20, 21, 22։

ԻԽԹԱՐ.—Շէհրիմիզդին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալէման գումբանեալարընին սերմայէսի՝ հասրլաթընա նիսպէթէն 100ում 100 օլտուղը հալում Ուէսդբրընքի 100ում 125 տիր։ Իյթէ պու հագիգաթ՝ Ուէսդբրն գումբանեասընին քէնտի բրդիպլէրինէ նիսպէթէն թէէմինաթը ֆէվգէլատէյի հալզ օլտուղընա պիր տէլիլ տիր։

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ

—o—

ՀԱՖԹԱԼԸԴ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Անատօլու լիմանլարըյա Պաթում, Նովօրօսիսք, Տէրսաաեթ, Իզմիր, Սէլանիք, Շէրա, Բիրէ, Բաթրաս, Մարսիլիա, Հավր վէ Լոնդրա արասընտա մունթազամ սէյր ու սեֆէրլէր։

Վիւրուտինէ պէքլէնէն վաբօրլար

Ալաֆ. յունիսին 11ինճի չարչէնպէհ ագչամը «Սախալիէն»՝ Սուրիա խաթընան։

Ալաֆ. յունիսին 13ինճի ճուսսա կիւնիւ «Պաղտատ» Դարատէնիզէն։

Հարէքէթ իտեճէք վաբօրլար

Ալաֆր. յունիսին 12ինճի բէնճէնպէհ կիւնիւ ագչամ ալաֆր. սահաթ 4ում գաբանն Զօգգօլանընն սիւվար օլտուղը «Սախալիէն» վաբօրը՝ Զանագալէ, Իզմիր, Բիրէ, Նաբօլի վէ Մարսիլեա։

Ալաֆր. յունիսին 14ինճի ճուսսա երթէսի կիւնի ագչամ ալաֆր. սահաթ 4ում գաբանն Պուլայէնին սիւվար օլտուղը «Պաղտատ» վաբօրը Զանագալէ, Սէլանիք, Շէրա, Բաթրաս, Մարսիլեա, Հավր վէ Լոնդրայա։

Գումբանեա՝ տօղրուտան տօղրույա Բարիզ վէ Բարի-Լիօն-Մէտիթէռանէ չըմնտրֆէլրինին էն իչէր սթասիօնլարը իչին տաիր պիլէթ վերիպիլիր։

Բարիզ իչին վերիլէն պիլէթլէրին ֆիյաթլարը պէրվէճին աթի տիր.

Պէօյիւք բօսթալարա 1ինճի սէվգը — 320 ֆր.
2ինճի մէվգը վաբօր վէ 1ինճի մէվգը չըմնտրֆէր — 242 »
2ինճի մէվգը վաբօր վէ 2ինճի մէվգը չըմնտրֆէր — 230 »
Եիւք վաբօրլարը յա եա-լընը 1ինճի մէվգը — 245 »

Տահա միւքէմմէլ մալիմաթ վէ թաֆսիլաթ ալմագ իսթէյէնլեր՝ Գալաթասա Մօմխանէսի Սիրէ Ֆրանսէզտէ մէրքէզ աճէնթէլիկինէ միւրաճաաթ իսթէպիլիրլեր։

ՄԵՄԱԼԻՔԸ ՇԱՀԱՆԷ ԻՉԻՆ ԵԷԿԵԱՆԷ ԱՃԷՆԹԷՍԻ

ԱՄԱՏԷՕ ՍԱԼՎԱԹԷՕՐ

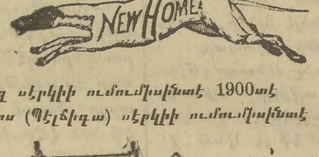

Բարիզ սէրկիի ուսմանիսինտէ 1900ում
Անվէրս (Պէլճիգա) սէրկիի ուսմանիսինտէ 189ում

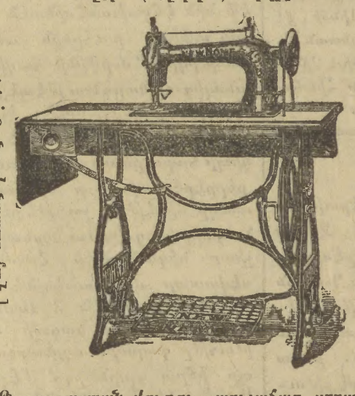

Ամերիգանըն էն մէշհուր սիքիշ մաքինալարը՝ մէղքիւր սերկիի ուսմանիսէրտէ բէգապէթ գազալ իր. մէղ պիր մուվաֆֆաֆագազանմը։

Պու մաքինալար՝ ղայէթ գուլլանըլը սատէ, միւղէլ, մէթին, չաբուգ վէ իսաֆիֆ իչէր օլուպ, հէր եվ իչին պիրէր տանէ իտիհնէլերի թավսիյէ օլունընը։

Ամերիգանըն էն մէշհուր սիքիշ մաքինալարը՝ մէղքիւր սերկիի ուսմանիսէրտէ բէգապէթ գազալ իր. մէղ պիր մուվաֆֆաֆագազանմը։

Պու մաքինալար՝ ղայէթ գուլլանըլը սատէ, միւղէլ, մէթին, չաբուգ վէ իսաֆիֆ իչէր օլուպ, հէր եվ իչին պիրէր տանէ իտիհնէլերի թավսիյէ օլունընը։

Թաչրալարտան վուգուտ պուլաճագ սըքարըլ՝ տօղրուտան տօղրույա Պաղչէ Գարուսընտաքի իտարէխանէսիդէ միւրաճաաթ օլունուգտա, քէք գօյայ կէօնտէրիլիր։

Ֆամիլիալարա վէ էնտաֆա մախսուս չօրապ վէ ֆանէլա եաբմագ իչին հէր նէվ էլ վէ այագ մաքինալարը պուլընմըշ կիպի, տերլէր-քէնտի ատամըմըզ թարաֆընտան մէճճանէն վերիլիր վէ թամիր իչին իւճրէթ խթէնմէզ։ Կէրէք թօբտան վէ կէրէք բէրաքէնթէ օլարագ բէչինէն վէ եախտ վէրէսիյէ վէ թագսիթլէ սաթըլմագտա սըր։

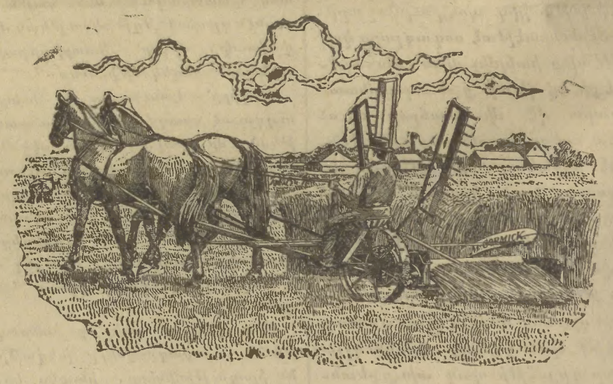

ԻՐԱՒԱԹ ԵԱՃԱՄԱԳ ԼԼԷ ԱԶ ՎԱԳԹՏԱ ՀԷՆԿԻՆ ՕԼՄԱԳ

ԳՕՂՈՒՆԸ ՎԷ ՎԻՃՃՈՒՏԸՆԸ ԵՕՐԱՃԱՂԸՆԱ ԱԳԼԸՆԸ ՎԷ ԶԻՀՆԻՆԻ ԻՇԼԷ

Թէք պիր ատամ պիր օրագ մաքինասը իլէ 30-40 քիլինին այնը զէմանտա կէօրլէնէյի իչի պիթիրիրսէ, էլվէթթէ զէնկին օլուր։

Զիֆթճիլէրիմիզ վէ էրպապը զրրաաթ՝ պու հագիգաթա էհէմմիյէթ վերէրէք պիր տէֆա ԳԱԼԱԹԱՍԱ ԱՐԱՊ ՃԱՄԻՒ ՃԻՎԱՐԸՆՏԱ ԹՐԱՄՎԱՅԻ ՃԱՏՏԷՄԻՆԷ ԼԱ ՆՈՄԷՐՕԼԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՄԻԻՍԻԻ ՃՕՐՃ ԶԷՋԶԷԼԼ ԷՎԼԱՏԼԱՐԸ մաղազասընա թէրիֆ իթթիրէր։ Զէզնէլլ էվլատլարը՝ չօգ սէնէլէրտէն պէրու պու իչ իլէ մէշղուլ օլտուղլարընտան, թէֆրիպէլէրի սայէսինտէ Ամերիգասա Զիգակօ ֆապրիգալարընտան մաքինալարընը էլտէ իտէպիմիզէր քի, տայանըգլը, գուլլանըլը, սատէ վէ չէլիքէն եաբըմըզ օլտուղլարընտան, տիւնեանընն հէր թարաֆընտա քէնտի շէօհրէթ իթմիշլէր տիր։

Մէմալիքը Շահանէնին հէր թարաֆընտա էն դիկատ իչէ եարայըլը օլան պու մաղազանընն զրրաաթ ալէթի ու էտէվմիթը քէսրէթլէ սաթըլմագտա օլտուղընտան, Զէզնէլլ էվլատլարը՝ թէֆրիպէքեար մաքինիսթլէրի պուլընան Զագֆանս Յովհաննէս էֆ.յի տայմա վիլայէթլէրտէ կէզտիրէրէք, գուրմայը վէ գուլլանմագ մէճճանէն էօյրէթիմէքտէ տիրլեր։

Թալիպլերի՝ ուֆագ պիր թէֆրիսպէ իչիճ մաղազամըզա եախտ վիլայէթլերտէքի վէքիլլերիմիզէ միւրաճաաթ իթթիլլերինտէ, գանսաթ հասրլ իսթէքլերինէ էմնիզ։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷՍԻ

20 սէֆէր 1310 վէ 2/14 օգոստոս 1892 թարիխլի ֆէրմանը պլիչան մուճիպինճէ թէչէքքիւլ էյլէմիշ տիր։

Շիրքէթը մէղքիրէ՝ հարիգ վէ սէնիզ վէ հայաթ վէ նագլիյաթ սիկուրթալար ըմուամէլաթընը իճրա իտէր։

Իտարէխանէսի.—Տէրսաաեթտէ Գալաթասա Գարաքէօյտէքի Եէնի խան տախիլինտէ։

Գալաթասա ճաճէնթէ՝ Մ. Սլպէր Սիմոնս, Վօյվոտա օսգաղընտա Ցակոբեան խանտա Ն՝ 67։

Սթանպոլ ճիհէթիի ճաճէնթէսի՝ Օսմանը Պանգասը չիւպէսի, Եէնի ճամի ավլուսընտա Օսմանը բոսթախանէսի գարշըսընտա։

Սթանպոլ ճիհէթիի ճաճէնթէ վէքիլի՝ Մ. Ի. Զատօխ, Մարբուճճըլարտա Զարշըը խանտա Ն՝ 21։

ՎԷՆՍԱՆ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

Սթանպոլտա Պաղչէ Գարուսընտա ճէլալ Պէյ խանը իթթիսալինտէ Ն՝ 1 Զիֆթէ Ըսգըլէթ մաղազասը։

ԿԷՕՋԷ ՎԷ ՃԷՐԲԱՀԼԸՂԱ ՄԻԻԹԷԱԼԼԻԳ ԱԼԷԱԹ ԹԻԻՃՃԱՐԸ

Մէղքիր մաղազատա կէօղէ վէ ճէրբահլըղա միւթէալլիգ էնվալ ալէաթ ու էտէվատ թօբտան վէ բէրաքէնթէ օլարագ ֆիւրուխթ օլունընը։

Էդվիտէ եուսուչագ վէ սէրթ լասթիդանէն [գաուչուսան] մատմուլ մէվատը միւխթէլիֆէ, գասըգ պաղլարը, էնվալ չիրինկալար, էլէքթրիգ մաքինալարը, միղան իւլ հավա [պարօմէթր], միղան իւլ հարարէ [թէրմօմէթր] վէ էյի ճինս կէօզլիւքլէր պուլընմագտա սըր։

Մ. Վէնսան Ֆոյաճեան՝ հէր նէվ սըբարրչաթ վէ թամիրաթը էնվէն ֆիյաթ իլէ իճրա վէ տերէօհատ իտէր։

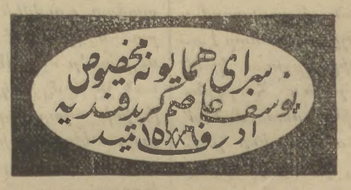

ԳԾՅԷԻ ՃԷՏԻՏԻ 3½ — ԳԾՅԷԻ ՃԷՏԻՏԻ 4½

Սէրայը Հիւմայունը ճէնապը Միւլիւքանէ իչին պալէատէքի արմա տամիկ լարբյա պիվասասա իմալ իթթիրերէք պիատէֆաթ իճրա իտիլէն մուայնէտ «Թալգ» վէ «Թօբրագ» վէ «Էճգաի մուզիրրէ»տէն տրի օլմաղլա պէրապէր, էմրազը ճիլտիյէյ նաֆի վէ գատրլարրն սայլարընն մուհաֆաղասընը թէէմին կի ճիհէթլէ, մինել դասիմ քէսաք իչթիհար իթմէշ օլան Կիրիա-Գանտիա սապանլարընն՝ մահգա էհալիի քիրամա պիր խրտմէթը միւֆեթէխիրէ օլմագ իւզրէ թէղելը ֆիյաթ իլէ գօգուլըսընն գըլէսի 5½, վէ գօգուսըզընն տախի 4 ղրշ. 10 բարա՝ չուվալ իլէ վէ բէչինէն սէրայը Հիւմայուն սապուճենքպաղասը Ամա Սալիքնատա 7 նումէրօլը մաղազաի ճանիգանէմէ ֆիւրուխթ օլունընպ, վիլայէթը Շահանէ վէ սաիրէսէն վերիլէճէք սըբարրչարա՝ մէսարիֆաթը զամմ իլէ իրալ գելընճաղը իլան օլունընը։

75—53